

ingediend op **936** (2021-2022) – Nr. 1
28 september 2021 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

tot oprichting van een Vlaams subsidieregister

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 28 mei 2021	25
Bijlage bij het voorontwerp van decreet: Lijst met subsidieverstrekkers	33
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	39
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	49
Voorontwerp van decreet van 16 juli 2021	59
Bijlage bij het voorontwerp van decreet: Lijst met subsidieverstrekkers	67
Advies van de Raad van State	73
Ontwerp van decreet.....	89
Bijlage bij het ontwerp van decreet: Lijst met subsidieverstrekkers	97

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet beoogt een wettelijke basis te creëren voor de oprichting van een centraal en publiek toegankelijk Vlaams subsidieregister.

Het subsidieregister heeft tot doel om alle subsidiestromen van de Vlaamse overheid aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen overzichtelijk in kaart te brengen om meer transparantie in de besteding van overheidsmiddelen te bewerkstelligen en om dubbele subsidiëring te helpen vermijden.

Om dit mogelijk te maken, behelst voorliggend ontwerp van decreet een verplichting in hoofde van Vlaamse subsidieverstrekkers om de relevante subsidiegegevens mee te delen aan de beheerder van het subsidieregister, zijnde de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen.

Om de vereiste gegevensstromen mogelijk te maken en meer specifiek conformiteit met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG, ook gekend als GDPR) en de regels inzake openbaarheid van bestuur te verzekeren, vereist de operationalisering van het subsidieregister een decretale verankering.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De ontwikkeling van het subsidieregister kadert in het beleidsvoornemen van minister Diependaele om alle subsidiestromen van de Vlaamse overheid overzichtelijk in kaart te brengen (pag. 9 van de beleidsnota Financiën en Begroting 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 140/1), pag. 12 van de beleids- en begrotingstoelichting Financiën en Begroting. Begrotingsopmaak 2021 (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 13-U/1) en pag. 11 van de beleids- en begrotingstoelichting Financiën en Begroting. Begrotingsuitvoering 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 23-W/1)).

Het subsidieregister zal een overzicht bieden van de vastgelegde, te vereffenen en uitbetaalde subsidies aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen. Met die informatie worden diverse beleidsbehoeften afgedekt, zoals het bieden van transparantie, de detectie van dubbele subsidiëring mogelijk maken, het bieden van beleidsinformatie voor het subsidiebeleid van de diverse entiteiten van de Vlaamse overheid en de informatiedeling en afstemming tussen die entiteiten. Het subsidieregister wil dan ook die centrale doelstellingen dienen.

De informatie die men voor het subsidieregister nodig heeft, moet worden ontsloten uit beleidsdomeinspecifieke dossierbehandelingssystemen, alsook uit Ora-Fin (Oracle Financials) en andere boekhoudsystemen. Een manuele invoer uit de beschikbare databronnen van de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen of een overdracht via randsystemen is niet altijd afdoende om de beoogde doelstellingen te bereiken. Om die doelstellingen te bereiken, is ook informatie nodig die afkomstig is uit de specifieke dossierbehandelingssystemen van de subsidieverstrekkers zelf. Deze dossierbehandelingssystemen bevatten alle subsidiedossiers en de nodige detailinformatie die noodzakelijk zijn om de centrale doelstellingen van het subsidieregister te kunnen vervullen.

In het licht daarvan en naar Nederlands voorbeeld is ervoor gekozen om te evolueren naar een vrij raadpleegbaar centraal subsidieregister, met een verplichting aan de Vlaamse subsidieverstrekkers tot het meedelen van de relevante subsidiegegevens.

De doelgroep van de gebruikers van het subsidieregister beperkt zich dus niet tot interne gebruikers van de Vlaamse overheid. Externen zullen het register immers ook online kunnen raadplegen.

Om de voormelde doelstellingen en gegevensstromen mogelijk te maken (en dit in overeenstemming met de algemene verordening gegevensbescherming en gelet op de problematiek van de bedrijfsgevoelige informatie in het kader van de openbaarheid van bestuur), vereist de operationalisering van het subsidieregister een decretale verankering.

Voorliggend ontwerp van decreet beoogt hieraan gevolg te geven.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Tot nu toe worden parlementaire vragen aangaande subsidies ad hoc en reactief beantwoord met een grote werklast voor de betrokken beleidsdomeinen tot gevolg. Deze manier van werken laat bovendien geen proactieve ontsluiting van uitvoerings- en begrotingsgegevens toe en al helemaal geen beleidsevaluatie inzake subsidies. Ook kunnen noch Vlaamse subsidieverstrekkers, noch subsidieaanvragers op dit moment op één enkele plaats informatie met betrekking tot toegekende subsidies raadplegen, wat tot een administratieve overlast en het risico op dubbele subsidiëring leidt.

Het inrichten van een transparant register over de vastgelegde en uitbetaalde subsidies kan alle subsidiestromen van de Vlaamse overheid overzichtelijk in kaart brengen en zo meer transparantie brengen in en beleidsevaluatie faciliteren over de besteding van overheidsmiddelen, waarbij ook dubbele subsidiëring kan worden vermeden.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het inrichten van een subsidieregister heeft als doel om:

- intern en extern een transparant overzicht van de subsidiestromen te bieden (onder meer in het kader van staatssteun);
- dubbele subsidiëring te helpen detecteren;
- beleidsinformatie te bieden voor het subsidiebeleid van de diverse entiteiten van de Vlaamse overheid (onder meer in het kader van parlementaire vragen), evenals een leesbare begroting waar afspraken zijn gemaakt met betrekking tot het ontsluiten van uitvoerings- en begrotingsgegevens; en
- verdere informatiedeling en afstemming tussen diverse entiteiten van de Vlaamse overheid mogelijk te maken (bijvoorbeeld complementariteit en samenwerking tussen subsidiemaatregelen bevorderen).

Het subsidieregister heeft tot doel om alle subsidiestromen van de Vlaamse overheid aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen overzichtelijk in kaart te brengen om meer transparantie in de besteding van overheidsmiddelen te bewerkstelligen en om dubbele subsidiëring te kunnen vermijden.

Subsidies die rechtstreeks aan natuurlijke personen worden verstrekt, worden niet mee opgenomen in het subsidieregister. De rapportering hierover gebeurt louter op een geaggregeerd niveau opdat er geen individuele personen mee kunnen worden geïdentificeerd.

Om bovenstaande doelstellingen mogelijk te maken, behelst voorliggend ontwerp van decreet een verplichting in hoofdte van Vlaamse subsidieverstrekkers om de

relevante subsidiegegevens mee te delen aan de beheerder van het subsidieregister, zijnde de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen.

Meer details blijken uit de artikelsgewijze toelichting hieronder.

C. Totstandkomingsprocedure

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) verleende op 14 juni 2021 haar advies over het voorliggende ontwerp van decreet. De bemerkingen die de Raad formuleerde, worden hierna kort herhaald en beantwoord.

Nood aan een ruimer subsidiebeleid

De SERV haalt aan dat het subsidieregister deel uitmaakte van het ruimere initiatief 'slimme subsidies', dat eerder al door de SERV werd ondersteund. Het subsidieregister was een van de deelprojecten daarvan, naast de vereenvoudiging en stroomlijning van subsidiemaatregelen evenals de digitalisering van subsidiestromen. De SERV vraagt dat in de memorie van toelichting bijkomende informatie wordt opgenomen en linken worden gelegd met dit ruimere initiatief.

In elk geval meent de SERV dat het subsidieregister niet alleen relevante beleidsinformatie moet bieden voor het subsidiebeleid van de diverse deelnemende entiteiten, maar ook de basis moet vormen voor verdere stappen in de stroomlijning en verbetering van een gecoördineerd Vlaams subsidiebeleid. Zo kan het register worden gebruikt als vertrekpunt om bestaande subsidies systematisch door te lichten en concrete verbeteringen aan te brengen, afzonderlijke premie- en subsidiestelsels die eenzelfde of samenhangend doel beogen op elkaar af te stemmen of te integreren en voor belangrijke subsidiestromen grondige evaluaties voor te bereiden en/of te ondersteunen.

Repliek van de Vlaamse Regering: het ruimere initiatief 'slimme subsidies' waarnaar de Raad verwijst, liep tijdens de vorige legislatuur en is sinds 2019 afgelopen. Het lijkt dan ook niet meer relevant hier linken mee te leggen in deze memorie van toelichting. In de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet werd al aangehaald dat het subsidieregister niet alleen de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekken en de informatiedeling over de verstrekte subsidies beoogt, maar ook de optimalisatie van subsidiestromen, bijvoorbeeld ter vergemakkelijking van de detectie van dubbele subsidiëring. De artikelsgewijze toelichting bij artikel 3 werd aangepast om te expliciteren dat het subsidieregister dan ook een belangrijke eerste stap vormt voor de verdergaande oefening tot stroomlijning en verbetering van een gecoördineerd Vlaams subsidiebeleid.

De verdere stappen tot stroomlijning en verbetering van het Vlaamse subsidiebeleid worden niet verder in dit regelgevend initiatief uitgewerkt omdat de meer inhoudelijke benadering van subsidies veeleer een element is dat wordt meegenomen in de evaluatie van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (hierna VCO).

Mede gelet op het belang van het subsidieregister voor de verdere stroomlijning en verbetering van het Vlaamse subsidiebeleid, lijkt het evenwel niet aangewezen om de rechtsgrond voor het subsidieregister nog langer uit te stellen.

Rapportering over subsidies aan natuurlijke personen

De toelichting bij artikel 2 geeft aan dat subsidies aan natuurlijke personen niet worden opgenomen in het subsidieregister, maar dat daarover zal worden gerap-

porteed op een geaggregeerd niveau, tot op een niveau dat er geen individuele personen mee kunnen worden gedetecteerd. De Raad vraagt om te verduidelijken hoe de rapportering over de subsidies aan natuurlijke personen zal worden georganiseerd (gezien de verplichtingen van dit decreet enkel gelden voor subsidies aan rechtspersonen of feitelijke verenigingen), en op welke wijze en wanneer daarover wordt gerapporteerd.

Repliek van de Vlaamse Regering: zoals ook blijkt uit het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) staat de rapportering over de subsidies aan natuurlijke personen (en zelfs ruimer de rapportering van persoonsgegevens) op gespannen voet met de AVG. Die gegevens worden dan ook niet publiek ontsloten via de website van het subsidieregister en vallen bijgevolg buiten het toepassingsgebied van voorliggend ontwerp van decreet.

Controle op dubbele subsidiëring

De toelichting bij artikel 3 geeft aan dat de controle op dubbele subsidiëring de keuze en verantwoordelijkheid blijft van elke bevoegde minister en dat het geenszins de bedoeling is dat er een systematische of automatische controle op dubbele subsidiëring gebeurt. De Raad vraagt waarom er geen controle op dubbele subsidiëring voorzien wordt door de voor het subsidieregister bevoegde entiteit.

Repliek van de Vlaamse Regering: zoals hierboven vermeld, worden de stroomlijning en verbetering van het gecoördineerd Vlaams subsidiekader meegenomen bij de evaluatie van de VCO. Het subsidieregister zoals het nu voorligt, vormt hiervoor alvast een erg nuttig instrument. De opportuniteit van een eventuele extra uitdieping van het subsidieregister of extra verantwoordelijkheden van de voor het subsidieregister bevoegde entiteit zullen bij die uittekening zeker meegenomen worden, maar het lijkt niet aangewezen om de uitrol van het subsidieregister in zijn geheel uit te stellen tot die evaluatie voltooid is.

Bovendien is een controle op dubbele subsidiëring vooral nuttig als deze gebeurt voor de subsidie daadwerkelijk wordt toegekend. In dat opzicht is het dan ook logisch dat de subsidieverstrekkers het subsidieregister zelf raadplegen voordat ze een subsidie toekennen.

Relatie met authentieke gegevensbronnen en Vlaamse basisregisters en de KBO

De Raad suggereert dat duidelijker wordt bepaald dat maximaal moet worden aangesloten bij de terminologie en identificatiegegevens die gebruikt worden in het kader van authentieke gegevensbronnen en Vlaamse basisregisters opdat de gegevens in het subsidieregister voldoende bruikbaar zijn, bijvoorbeeld voor de detectie van dubbele subsidies. Bovendien acht de Raad het sterk aangewezen om aan te sluiten op bestaande dataplatform en werk te maken van VO-brede (VO: Vlaamse overheid) verrijking van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) om dubbel werk en uiteenlopende interpretaties te vermijden.

Repliek van de Vlaamse Regering: de suggestie van de Raad werd toegevoegd aan de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.

De periodiciteit van de rapportering door de subsidieverstrekkers

De Raad geeft aan dat er in het voorontwerp van decreet onduidelijkheid is over de periodiciteit van de rapportering door de subsidieverstrekkers.

Repliek van de Vlaamse Regering: zoals aangehaald in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6 wordt de invulling van de verplichting van de subsidieverstrekkers vastgesteld in samenspraak met de Vlaamse administratie bevoegd voor de finan-

ciën of de begrotingen. Daarbij zal moeten worden bekeken wat voor de specifieke subsidieverstrekkers technisch uitvoerbaar is. Zoals ook reeds uit de toelichting hierna blijkt, wordt voor de technische uitrol van het subsidieregister zoveel mogelijk gewerkt met geautomatiseerde webservices, waardoor de informatie automatisch in realtime kan doorstromen en de administratieve last (eenmaal opgezet) heel beperkt is. Een meer precieze minimale periodiciteit kan indien nodig op een later ogenblik eventueel nog worden bepaald in een besluit van de Vlaamse Regering, waarvoor alvast een voldoende ruime machtiging is voorzien in artikel 6 van voorliggend ontwerp van decreet.

Ambities inzake de uitbreiding naar subsidieverstrekkers van lokale besturen en desgevallend een interfederale aanpak

De Raad vraagt wat de ambities zijn om het subsidieregister aan te vullen met informatie van lokale subsidieverstrekkers en of desgevallend een interfederale aanpak aangewezen is, zodat ook de interferentie met federale subsidies kan worden opgevolgd.

Replik van de Vlaamse Regering: aangezien de uittekening van een interfederaal subsidieregister een behoorlijk omvangrijke oefening is, en lange tijd kan aanslepen, en gezien de prangende vraag naar transparantie inzake subsidies, heeft men ervoor gekozen om zelf het voortouw te nemen met de uitwerking van een Vlaams subsidieregister. Voor de technische uitrol van het subsidieregister wordt zoveel mogelijk gewerkt met geautomatiseerde webservices waardoor de informatie automatisch kan doorstromen en de administratieve last (eenmaal opgezet) heel beperkt is. Die laagdrempelige werkwijze (webbased systeem) laat de opening om ook andere dossierbehandelingssystemen vlot te laten aansluiten. Dit was een bewuste keuze om het op termijn eenvoudig mogelijk te maken dat het subsidieregister een meer dekkend systeem wordt, waarop in eerste instantie ook de Vlaamse lokale besturen kunnen aansluiten, en nadien desgevallend ook andere Belgische overheden.

Een extra databank van subsidieaanvragen

De Raad vraagt om te bekijken of er naast het register kan worden gewerkt aan een (niet-publieke, centrale) databank van subsidieaanvragen. Dat kan volgens de Raad interessante beleidsinformatie opleveren over het profiel van de aanvragers, de weigeringsgronden en dergelijke meer, om daarmee vervolgens het subsidiebeleid verder te optimaliseren.

Replik van de Vlaamse Regering: de piste van een gemeenschappelijk subsidieplatform ligt buiten het bestek van dit regelgevend initiatief. Dit gemeenschappelijk subsidieplatform is evenwel een denkpiste die nader onderzocht wordt in het project rond de vermindering van de administratieve regeldruk. Maar zelfs zonder publicatie van dergelijke gegevens zal de AVG met zijn ruime invulling van persoonsgegevens een belangrijk aandachtspunt zijn voor een dergelijk initiatief.

Publieke beschikbaarheid van de data

Artikel 7 stelt dat het subsidieregister beschikbaar gesteld wordt via een publiek toegankelijke website zonder toegangscontrole. De memorie van toelichting vult aan dat de opgenomen gegevens ook in elektronisch formaat downloadbaar zullen zijn door de raadplegers van het subsidieregister. De Raad geeft aan dat het duidelijker en beter zou zijn om te bepalen dat de informatie wordt gepubliceerd als open data op het Opendataportaal en stelt dat het voor kennisinstellingen en dergelijke mogelijk moet zijn om de data in bulk aan te vragen voor wetenschappelijk onderzoek.

Repliek van de Vlaamse Regering: de formats waarin de subsidiegegevens ontsloten worden, zijn te technische materie om geregeld te worden in voorliggend ontwerp van decreet. Om die reden werd de vermelding dat de informatie in een elektronisch formaat downloadbaar zal zijn, geschrapt uit de memorie van toelichting.

Opslagbeperking

De Raad vraagt een nadere motivering van de bewaartermijn van tien jaar die voorzien is in artikel 8. Hierbij geeft de Raad aan dat het subsidieregister “niet of beperkt om persoonsgegevens” gaat en dat de AVG uitzonderingen voorziet met langere bewaartermijnen voor wetenschappelijke en historische onderzoeksdoel-einden.

Repliek van de Vlaamse Regering: zoals ook blijkt uit het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie is er wel degelijk sprake van de verwerking van persoonsgegevens binnen het subsidieregister, ook al zijn subsidies aan natuurlijke personen uitgesloten.

De gevraagde gegevens zullen, zoals de VTC bevestigde, meestal geen persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1), AVG betreffen als zij louter informatie over rechtspersonen bevatten. Maar vanuit de visie van diezelfde VTC kan echter evenmin worden ontkend dat deze gegevens in bepaalde gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met specifieke identificeerbare natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd, bijvoorbeeld als ze worden verleend aan een rechtspersoon met dezelfde naam als de natuurlijke persoon/personen. De bescherming van de AVG moet dan ook onverkort worden toegepast voor alle subsidies waarvan details over onder meer de subsidiebegunstigde worden opgenomen.

De AVG legt aan de verwerkingsverantwoordelijke de verplichting op om de termijnen vast te stellen voor het wissen van gegevens om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Gezien de principes van doelbinding en minimale gegevensbescherming acht de Vlaamse Regering een maximale bewaartermijn van 10 jaar, waarna de gegevens worden gewist (en dus niet louter gearchiveerd), het best aangewezen om conformiteit met de AVG te verzekeren.

De VTC adviseert in haar advies overigens ook om de bewaartermijn te beperken in de tijd. Een langere bewaartermijn specifiek voor wetenschappelijke en historische onderzoeksdoeleinden gaat volgens de Vlaamse Regering verder dan de geformuleerde doelstelling tot externe transparantie en is dus niet proportioneel qua doelbinding.

Kennisgeving of toestemming van de subsidiebegunstigde

De Raad wijst erop dat deze regeling inzake kennisgeving (artikel 11, eerste lid) of toestemming (artikel 11, tweede lid) van de subsidiebegunstigde verwarrend is en vraagt of deze regeling, die administratief erg belastend kan zijn voor de subsidieverstrekkers, wel nodig is als het geen persoonsgevoelige informatie betreft. Volgens de wetgeving rond openbaarheid van bestuur zijn alle bestuursdocumenten waarover de overheid beschikt openbaar.

Repliek van de Vlaamse Regering: zoals hierboven wordt aangehaald, kan niet helemaal worden uitgesloten dat er persoonsgegevens worden verwerkt. Bijgevolg is ingevolge artikel 13 en 14 van de AVG vereist dat de subsidiebegunstigde van wie persoonsgegevens worden verwerkt in het subsidieregister hierover wordt geïnformeerd vooraleer de verwerking plaatsvindt.

Voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet is het onmogelijk om de betrokken persoon voor de subsidieverstreking in te lichten over de verwerking van zijn gegevens in het subsidieregister. Daarom wordt in dat geval gewerkt met een decretale fictie waarbij de subsidiebegunstigden worden geacht toestemming verleend te hebben om de gegevens openbaar te maken in het subsidieregister.

Hoe dan ook geldt ook met betrekking tot commerciële vertrouwelijke gegevens een principiële verplichting voor de overheid om die gegevens niet nodeloos te verspreiden (bescherming zakengeheim onder de regelgeving van openbaarheid van bestuur). Vanuit het concurrentieaspect en de bescherming van vertrouwelijke bedrijfsgegevens is het ook voor dergelijke bedrijfsgegevens aangewezen dat de aanvrager geïnformeerd wordt van de openbaarmaking. Dit ontwerp van decreet wijkt echter expliciet af van de bepalingen van het Bestuursdecreet, teneinde de vermelde doelstellingen van het subsidieregister te kunnen realiseren (in dit geval het aanbieden van een transparant overzicht aan externen).

De machtiging aan de Vlaamse Regering voor het opstellen van een coördinatiebesluit

De Raad geeft met betrekking tot artikel 14 aan dat het mogelijke retroactieve verval van de coördinatiebepalingen bij gebrek aan tijdige bekrachtiging door het Vlaams Parlement mogelijks tot rechtsonzekerheid kan leiden en stelt voor dat de coördinatiebepalingen slechts in werking treden na bekrachtiging door het Vlaams Parlement.

Repliek van de Vlaamse Regering: de bedoeling van de coördinatiemachtiging is net om snel te kunnen schakelen en te voorkomen dat er een juridisch vacuüm bestaat waarin bepaalde decreetsbepalingen niet stroken met voorliggend ontwerp van decreet en diverse interpretatieproblemen ontstaan (bijvoorbeeld of het adagium 'lex posteriori derogat priori' geldt, dan wel 'lex specialis derogat generalis'). Als de wijzigingen pas in werking kunnen treden na bekrachtiging door het Vlaams Parlement heeft de coördinatiemachtiging nauwelijks temporele meerwaarde ten aanzien van het reguliere decretale proces.

Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens verleende op 15 juni 2021 een advies nr. 2021/43. De VTC adviseert in eerste instantie om alle persoonsgegevens (luik 1) uit te sluiten van openbaarmaking aan het publiek. Verder is de VTC algemeen van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, mits rekening gehouden wordt met onderstaande opmerkingen en suggesties, waarbij telkens een repliek van de Vlaamse Regering voorzien is.

Toevoeging van de rechtvaardigingsgrond

De VTC stelt vast dat er nog geen rechtvaardigingsgrond werd aangegeven voor de verwerking van persoonsgegevens.

Repliek van de Vlaamse Regering: in de memorie van toelichting werd de rechtvaardigingsgrond aangevuld. De gegevensverwerking in het kader van het subsidieregister is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die ingevolge dit decreet op de verwerkingsverantwoordelijke rust (artikel 6, 1, c), van de AVG).

Gegevensbeschermingseffectenbeoordeling

De VTC geeft aan dat de decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB – artikel 35 van de AVG) voor het register al dan niet noodzakelijk is.

Repliek van de Vlaamse Regering: de VTC heeft overeenkomstig artikel 35, vierde lid, van de AVG een lijst opgesteld van het soort verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling verplicht is voor de Vlaamse bestuursinstanties. Dit is haar beslissing VTC/O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende de aannahme van een DPIA-lijst (DPIA: Data Protection Impact Assessment). Na een screening van die lijst is de Vlaamse Regering van oordeel dat de voorziene gegevensverwerking geen gegevensbeschermingseffectenbeoordeling behoeft. Noch naar de categorie van persoonsgegevens of personen, noch op basis van de gevolgen van gegevensverwerking, noch op basis van de verwerkingswijze is die gegevensbeschermingseffectenbeoordeling in dit geval vereist.

Minimale gegevensverwerking (artikel 4)

Het is de VTC niet duidelijk waarom de categorie 'opleidingsgegevens' wordt vermeld als categorie van gegevens in artikel 4, §1, van het voorontwerp van decreet.

De VTC geeft ook als aandachtspunt mee dat als de Vlaamse Regering de mogelijkheid benut om de gegevens, vermeld in paragraaf 1, aan te passen, terug de nodige proportionaliteitsafwegingen zullen moeten worden gemaakt.

Repliek van de Vlaamse Regering: opleidingsgegevens werden mee opgenomen als categorie van te verwerken gegevens omdat opleidingssubsidies mee in de scope zitten van het subsidieregister.

De Vlaamse Regering neemt kennis van de opmerking dat proportionaliteitsafwegingen vereist zijn als zij de gegevens in artikel 4, §1, aanpast.

Toegang tot het register en actieve openbaarmaking (artikel 7)

De VTC vraagt zich af of de parlementsleden onder 'het publiek' vallen. Zo niet dienen ze apart vermeld te worden. De administratie zelf dient ook nog uitdrukkelijk vermeld te worden, bij voorkeur met aanduiding (eventueel in een uitvoeringsbesluit) van de specifieke diensten (bij functie, niet bij naam).

De VTC stelt zich de vraag of, voor wat betreft het publiek maken van gegevens als een beschrijving van de activiteit (in combinatie met een specifieke premie of subsidie), die publicatie geen financieel risico kan inhouden voor de betrokkenen in een (internationale) concurrentiële markt, bijvoorbeeld voor een innovatieve eenmanszaak.

Het is volgens de VTC aangewezen om informatie die kan worden beschouwd als persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG uit te zonderen van het bekendmaken aan het publiek. Voor de actieve openbaarmaking van persoonsgegevens moet een uitvoerige motivering kunnen worden gegeven en die ontbreekt op dit ogenblik. Er zou ook een specifieke toestemming kunnen gevraagd worden.

Repliek van de Vlaamse Regering: het voorontwerp van decreet voorziet inderdaad in een algemene openbaarmaking via een website zonder toegangscontrole. Die website zal beschikbaar zijn voor het brede publiek, met inbegrip van de parlementsleden en de Vlaamse administratie. Een verdere verduidelijking omtrent de specifieke diensten en functies is hier dan ook niet aan de orde. In artikel 7 wordt

daarnaast uitdrukkelijk gesproken over de beschikbaarheid voor de subsidieverstrekkers.

Die publieke toegankelijkheid moet worden gekaderd binnen de doelstellingen van het subsidieregister zoals die zijn opgenomen in artikel 3. Het register wil intern en extern een transparant overzicht bieden van de subsidiestromen en informatie delen over de verstrekte subsidies. De brede toegankelijkheid tot die informatie is uitermate belangrijk om de beoogde doelstellingen te realiseren. Een partieel beeld publiceren van de opgenomen informatie kan onmogelijk resulteren in de volledige realisatie van de met het subsidieregister beoogde doelstellingen. Het beperken van de toegang tot die informatie, die zoals de VTC opmerkt ook persoonsgegevens bevat, staat dan ook haaks op de geformuleerde doelstelling en kan bijgevolg slechts in specifieke gevallen worden overwogen. Artikel 7 voorziet wel in een delegatie aan de Vlaamse Regering om in de daarin vermelde specifieke gevallen snel te handelen om desgevallend de publieke toegankelijkheid aan te passen.

Wat betreft de bemerking van de VTC over een mogelijk commercieel nadeel, merkt de Vlaamse Regering op dat artikel 11 voorziet dat de subsidieverstrekker de subsidieaanvrager uitdrukkelijk op te hoogte moet brengen dat de informatie over de subsidie die hem zal worden verstrekt, via het subsidieregister zal worden publiek gemaakt. Als de subsidiebegunstigde vreest dat de publicatie van die informatie hem een concurrentieel nadeel kan bezorgen, kan hij alsnog (laten) afzien van de aanvraag of de betaling van de subsidie door de subsidieverstrekker.

De mededeling van persoonsgegevens (artikel 10 en 12)

De VTC geef als aandachtspunt mee dat voor de mededeling van persoonsgegevens door de subsidieverstrekkers rekening moet worden gehouden met artikel 8 van het Vlaams E-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Dit geldt ook voor de mededelingen aan de bevoegde instantie in het kader van haar toezicht op de subsidieverstrekkers.

Replik van de Vlaamse Regering: de Vlaamse Regering voorzag dit reeds met het oog op de implementatie van het subsidieregister. Voor de duidelijkheid werd dit toegevoegd aan de memorie van toelichting bij artikel 10 en 12.

Bewaartermijn

De VTC beoordeelt de bewaartermijn van 10 jaar als conform met artikel 5.1, e), van de AVG. Ze wijst er wel op dat de termijn niet kan gelden voor de gegevens die aan het publiek worden openbaar gemaakt en adviseert om daar aandacht aan te geven bij het bepalen van welke gegevens effectief openbaar worden gemaakt.

Replik van de Vlaamse Regering: zoals eerder vermeld bij de repliek op de toegang tot het register en de actieve openbaarmaking (artikel 7) is de publieke toegang tot het subsidieregister noodzakelijk voor de realisatie van de doelstellingen van het register. De beperking van de publieke beschikbaarheid kan slechts in specifieke gevallen worden overwogen. Hiertoe voorziet artikel 7 in een delegatie aan de Vlaamse Regering om de publieke toegang tot het register te beperken. De verdere verwerking van de publiek beschikbaar gestelde gegevens door derden moet uiteraard eveneens voldoen aan de eisen van de AVG (onder meer wat betreft de bewaartermijn voor die verwerking).

De transparantiemaatregelen ten aanzien van de betrokkenen

De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het ontwerp van decreet aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen zoals bedoeld in randnummer 58

van de AVG op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Repliek van de Vlaamse Regering: de Vlaamse Regering is van mening dat het niet opportuun is de algemene verplichtingen zoals die zijn opgenomen in artikel 12 van de AVG te herhalen in het ontwerp van decreet. Die verplichtingen voor verwerkingsverantwoordelijken vloeien immers rechtstreeks voort uit de AVG. Dit ligt in lijn met de omzendbrief inzake wetgevingstechniek (randnummer 80), waarin de Raad van State expliciet het volgende stelt: "Neem bepalingen van een Europese verordening niet over in een tekst van intern recht."

De toestemming (artikel 11)

Voor de VTC is het niet duidelijk of de twee paragrafen van artikel 11 beide het openbaar maken bedoelen (publiceren in een register, bijvoorbeeld voor de controle door de administratie, betekent niet automatisch openbaar maken). Voor zover het persoonsgegevens betreft, verwijst de VTC naar haar opmerkingen in verband met het openbaar maken voor het publiek. Ze wijst er ook op dat – weer wat persoonsgegevens betreft – een fictieve toestemming geen geldige toestemming is voor een verwerking in het kader van de AVG.

Repliek van de Vlaamse Regering: in beide paragrafen van artikel 11 wordt inderdaad het openbaar maken van de gegevens bedoeld. Om dit te verduidelijken, werd de materiële vergissing in het ontwerp van decreet rechtgezet en een verduidelijking toegevoegd onder de artikelsgewijze toelichting bij artikel 11.

De Vlaamse Regering benadrukt dat er geen verwarring kan zijn over de publieke toegankelijkheid van de in het subsidieregister opgenomen informatie. Zoals vermeld, voorziet artikel 7 in een volledige publieke toegankelijkheid van het subsidieregister. De kennisgeving of de veronderstelde toestemming slaat bijgevolg steeds op het volledig publiek beschikbaar stellen van de in het register opgenomen informatie. Die expliciete afwijking van het Bestuursdecreet is ingegeven door de al vermelde doelstellingen van het subsidieregister (in dit geval het aanbieden van een transparant overzicht aan externen). De Vlaamse Regering wenst daarnaast te benadrukken dat niet een fictieve toestemming, maar de verplichting die is opgenomen in het huidige decreet de rechtvaardigingsgrond vormt voor de rechtmatige verwerking van de in het subsidieregister opgenomen persoonsgegevens.

Beveiligingsmaatregelen

Hoewel de specificering van maatregelen in principe niet in de wetgeving moet worden opgenomen, wijst de VTC erop dat het aangewezen is dat de nodige aandacht wordt besteed aan de beveiliging van de verwerking. Dit met name aangezien het financiële informatie kan betreffen en informatie waarvan de kennis door een derde een impact kan hebben op de financiële toestand van de betrokkenen. Hierbij wijst de VTC erop dat financiële informatie voor zover ze betrekking heeft op natuurlijke personen in bepaalde gevallen beschouwd kan worden als 'gevoelige gegevens of gegevens van zeer persoonlijke aard'.

De VTC herinnert er ook aan dat niet alleen het verlies of de onrechtmatige toegang tot persoonsgegevens moeten voorkomen worden, maar ook de onbeschikbaarheid en onder andere bij het publiek maken van de persoonsgegevens, de juistheid ervan. De VTC wijst in haar advies op diverse adviezen en aanbevelingen die nuttig zijn in dit verband.

Repliek van de Vlaamse Regering: de Vlaamse Regering neemt kennis van deze opmerkingen van de VTC. Het ontwerp van decreet voorziet in diverse taken die aan de bevoegde instantie worden toegewezen (inzake kwaliteitsbewaking en controle op de naleving van de verplichtingen van het decreet). Het bewaken van de beveiliging van de gegevensstromen vormt hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Advies van de Raad van State

De Raad van State, afdeling Wetgeving, verleende op 10 september 2021 haar advies met nummer 69.971 over het voorontwerp van decreet. De bemerkingen die de Raad formuleerde, worden hierna kort herhaald en beantwoord.

Advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit

Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om in deze ook het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen.

Repliek van de Vlaamse Regering: inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse Toezichtcommissie is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat een of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad van 29 maart 2019 is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het voorontwerp van decreet is getoetst aan de AVG.

Het ontwerp van decreet als lex specialis ten opzichte van het Bestuursdecreet

Het voorontwerp van decreet bevat een aantal regelingen dat afwijkt van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Aan de Raad van State werd tijdens zijn adviesvoorbereiding een (exemplatieve) opsomming bezorgd van de bepalingen van het voorontwerp van decreet die afwijken van het Bestuursdecreet. De Raad van State is van oordeel dat tijdens de parlementaire behandeling van het ontwerp van decreet verder moet worden uitgeklaard in welke mate de voorgestelde regeling een lex specialis vormt ten opzichte van het Bestuursdecreet.

Repliek van de Vlaamse Regering: in de artikelsgewijze bespreking wordt verduidelijkt waar het ontwerp van decreet afwijkt van het Bestuursdecreet.

Registratiegegevens van de raadplegers van het subsidieregister

De bevoegde instantie kan op basis van artikel 4, §2, laatste lid, van het voorontwerp van decreet ook gegevens registreren van de raadplegers van het subsidieregister. De verwerking van die gegevens kan betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens. Zoals aan de Raad werd meegedeeld, gelden de essentiële elementen die worden opgesomd in het voorontwerp van decreet ook voor de verwerking van de registratiegegevens van de raadplegers van het subsidieregister.

ter. De Raad stelt dat dit niet duidelijk blijkt uit de tekst van het voorontwerp van decreet. Het voorontwerp van decreet dient volgens de Raad dan ook te worden aangepast zodat duidelijk blijkt welke de regeling is voor de essentiële elementen van deze verwerking. Voorts dient te worden verantwoord waarom desgevallend een bewaartermijn van 10 jaar noodzakelijk en proportioneel is in het licht van de doelstellingen die gelden voor deze verwerking.

Repliek van de Vlaamse Regering: zoals aan de Raad werd verduidelijkt, heeft de bewuste passage in het voorontwerp van decreet betrekking op de registratie van gegevens die technisch noodzakelijk zijn om de publiek beschikbare website te consulteren en een optimale gebruikservaring daarbij te verkrijgen (bijvoorbeeld IP-adres (IP: Internet Protocol) of cookies van de websitebezoekers). De passage beoogt dus louter de leesbaarheid en de transparantie inzake gegevensverwerking te verhogen. Omwille van technologische evoluties die elkaar snel opvolgen, wordt in het ontwerp van decreet aansluiting gezocht bij de bestaande praktijk om de verwerking van die gegevens verder te duiden in een privacyverklaring die op de publieke website van het subsidieregister ter beschikking wordt gesteld. Die verklaring zal de bezoeker van de website toelaten kennis te nemen van de verwerking van zijn gegevens in het kader van de consultatie van de website.

Machting van de Vlaamse Regering tot wijziging van de lijst van de in het subsidieregister te verwerken gegevens

Artikel 4, §3, van het voorontwerp van decreet voorziet in een machtiging aan de Vlaamse Regering om de lijst van de in het subsidieregister te verwerken gegevens aan te passen. De Raad beveelt aan om in de memorie van toelichting te verduidelijken hoe bij die machtiging het legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet wordt gerespecteerd. Ook de verhouding tussen de in artikel 4, §2, van het voorontwerp van decreet vermelde categorieën van persoonsgegevens en de in artikel 4, §1, van het voorontwerp van decreet opgesomde gegevens die in het subsidieregister kunnen worden verwerkt, heeft nog verdere verduidelijking in de memorie van toelichting.

Repliek van de Vlaamse Regering: de door de Raad gevraagde verduidelijking werd bij de artikelsgewijze toelichting in deze memorie van toelichting aangebracht.

Gedifferentieerde toegang tot het subsidieregister

De Raad beveelt aan om een onderscheid te maken tussen de toegang tot de in het subsidieregister opgenomen gegevens, die ter beschikking wordt gesteld aan respectievelijk de subsidieverstrekkers en het brede publiek. Minstens moet in de memorie van toelichting een bijkomende verantwoording worden opgenomen waaruit blijkt dat de publieke beschikbaarheid van al de in het subsidieregister opgenomen persoonsgegevens noodzakelijk is om de beoogde doelstellingen te bereiken.

Repliek van de Vlaamse Regering: het ontwerp van decreet voorziet inderdaad in een algemene openbaarmaking via een website zonder toegangscontrole. Met die algemene openbaarmaking wil het register, in het licht van de doelstellingen, opgenomen in artikel 3, een intern en extern transparant overzicht bieden van de subsidiestromen en wil het informatie delen over de verstrekte subsidies. De brede toegankelijkheid tot die informatie is uitermate belangrijk om de beoogde doelstellingen te realiseren. De Raad lijkt te suggereren om in een gedifferentieerde toegang te voorzien tot de in het subsidieregister geregistreerde gegevens, waarbij aan het brede publiek meegedeelde gegevens worden beperkt. Enkel de subsidieverstrekkers zouden over een bredere toegang tot de gegevens beschikken. De Vlaamse Regering is echter van oordeel dat die differentiatie de doelstellingen van dit ontwerp van decreet zou uithollen. Zo'n beperking ten aanzien van het brede

publiek, met inbegrip van het Vlaams Parlement, zou resulteren in een gedeeltelijk beeld van de subsidiestromen, hetgeen haaks staat op de doelstelling om via het register een transparant overzicht te bieden. Zoals ook wordt beargumenteerd in de toelichting bij artikel 8 is transparantie over die informatie niet alleen essentieel opdat het Vlaams Parlement haar controlerecht kan uitoefenen, maar belangt ze de volledige Vlaamse bevolking aan. Zonder die transparantie blijft immers onduidelijk waaraan alle Vlaamse subsidiemiddelen besteed worden en is de informatiedeling onvolkomen.

Fictieve toestemming, vermeld in artikel 11, tweede lid

De Raad vermeldt dat een fictieve toestemming zoals voorzien in artikel 11, tweede lid, geen geldige toestemming vormt in de zin van artikel 6.1, eerste lid, a), van de algemene verordening gegevensbescherming, dat een uitdrukkelijke actieve toestemming voorschrijft. De toestemming is niet vereist als men zich kan beroepen op een van de andere in artikel 6 van de AVG vermelde gevallen waarin een verwerking van persoonsgegevens als rechtmatig kan worden aangemerkt. Een fictieve toestemming die wordt ingevoerd voor subsidies die dateren van voor de inwerkingtreding spoort hier volgens de Raad niet mee.

Repliek van de Vlaamse Regering: met dit ontwerp van decreet wordt inderdaad een wettelijke verplichting geschapen die artikel 6, eerste lid, c), AVG implementeert. De fictieve toestemming waarvan sprake is louter bedoeld om aan te geven dat er wordt afgeweken van het Bestuursdecreet. Er wordt daarbij afgeweken van artikel II.35 en II.36 van het Bestuursdecreet, die voorzien dat commerciële en industriële informatie die beschermd worden om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, slechts met toestemming van de betrokkene kunnen worden gepubliceerd.

Verwerking van de aanbevelingen en andere opmerkingen uit het advies van de Raad van State

Naar aanleiding van het onderzoek van de tekst van het voorontwerp van decreet stelt de Raad dat het voorontwerp van decreet en de memorie van toelichting moeten worden aangepast. Hierna worden de aanbevelingen van de Raad hernomen, samen met een vermelding van de aangebrachte wijzigingen.

Ten eerste meent de Raad dat in de memorie van toelichting bij artikel 3 moet worden verduidelijkt wanneer er sprake is van een respectievelijk intern en extern transparant overzicht. De memorie van toelichting werd op dit punt verduidelijkt.

Ten tweede stelt de Raad dat in het voorontwerp van decreet een definitie ontbreekt van 'productencatalogus', die wordt vermeld in artikel 4, §1, 15°. Het ontwerp van decreet werd op dit punt aangevuld.

Ten derde wordt de algemene verplichting om de gegevens, vermeld in artikel 5 van het voorontwerp van decreet, te registreren, in de memorie van toelichting bij artikel 8 beperkt voor zover die oplading "elektronisch mogelijk is". De Raad stelt dat die beperking in het voorontwerp van decreet moet worden opgenomen. Artikel 8 van het ontwerp van decreet werd op dit punt gewijzigd.

Ten vierde voorziet artikel 7, derde lid, van het voorontwerp van decreet dat de Vlaamse Regering de publieke beschikbaarheid van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, kan beperken. De Raad vindt dat in de memorie van toelichting moet worden verduidelijkt hoe die beperkingsmogelijkheid zich verhoudt tot artikel 32 van de Grondwet, dat in de principiële openbaarheid van bestuursdocumenten voorziet. De memorie van toelichting werd op dit punt aangevuld.

Ten vijfde wordt in artikel 15 een onderscheiden inwerkingtreding voorzien ten aanzien van de entiteiten die al dan niet in de als bijlage bij het voorontwerp van decreet gevoegde lijst worden vermeld. Aan de Raad werd verduidelijkt dat de delegatie aan de Vlaamse Regering om die lijst te wijzigen ertoe dient om de lijst enerzijds aan te passen wanneer de technische implementatie is afgerond en anderzijds als een bestaande entiteit van de Vlaamse overheid wijzigt zodat de lijst moet worden geactualiseerd. Zoals voorgesteld door de Raad wordt die verduidelijking toegevoegd aan de memorie van toelichting. In die lijst wordt bovendien de kruisverwijzing naar de Vlaamse Milieumaatschappij gecorrigeerd.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Voorliggend ontwerp van decreet regelt een gewest- en een gemeenschapsaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen bijzondere toelichting.

Artikel 2

Doorheen voorliggend ontwerp van decreet worden de volgende definities gebruikt:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: deze definitie behoeft geen toelichting;
- 2° bevoegde instantie: de bevoegde instantie van de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen (conform artikel 2, 5°, van de VCO);
- 3° persoonsgegevens: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ('de betrokkene'); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identifier zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online-identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon (overeenkomstig artikel 4, 1), van de AVG);
- 4° productencatalogus: heden verwijst dit naar de interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus (IPDC);
- 5° subsidie: elke vorm van financiële ondersteuning, ongeacht de benaming en vorm ervan, met inbegrip van de voorschotten die zonder interest teruggevorderd kunnen worden, die als kapitaal- of inkomensoverdracht wordt verstrekt door een entiteit die tot de Vlaamse deelstaatoverheid behoort, voor een activiteit die het algemeen belang dient, met uitsluiting van de prijzen, giften en dotaties, alsook van de kapitaal- of inkomensoverdrachten die de tegenprestatie uitmaken van een werk of goed dat, of een levering of dienst die een derde aan die overheid heeft verstrekt (conform artikel 2, 34°, VCO). Ook het begrip 'toelage' wordt in voorliggend decreet conform de VCO geïnterpreteerd, zodat bijgevolg ook toelages als subsidies worden beschouwd (conform artikel 2, 35°, VCO; zie ook verder);
- 6° subsidiebegunstigde: deze definitie maakt enkel melding van rechtspersonen of feitelijke verenigingen die een subsidie ontvangen. Subsidies die rechtstreeks verstrekt worden aan natuurlijke personen worden dus niet mee opgenomen in het subsidieregister;
- 7° subsidieverstrekker: deze definitie behoeft geen toelichting. Er kan evenwel verwezen worden naar de passage over het personeel toepassingsgebied hieronder;

- 8° Vlaamse deelstaatoverheid: het geheel van Vlaamse entiteiten die ressorteren onder de sectorale code 13.12 van ESR-verordening (ESR: Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) (conform artikel 2, 41°, VCO).

De afbakening van het materieel toepassingsgebied van het subsidieregister, in de zin van de subsidies die in de databank worden opgenomen, volgt uit een samenlezing van de definities van subsidie (punt 4°) en subsidiebegunstigde (punt 5°). Om de scope van het subsidieregister af te bakenen, wordt top down concreet gefilterd op basis van de volgende hoofdcategorieën binnen het ESR-stelsel:

- ESR 3: inkomstenoverdrachten aan andere sectoren;
- ESR 4: inkomstenoverdrachten binnen de overheidssector;
- ESR 5: kapitaaloverdrachten aan andere sectoren;
- ESR 6: kapitaaloverdrachten binnen de overheidssector.

Binnen die categorieën worden evenwel bepaalde types van uitgaven uitgesloten, met name:

- rechtstreekse, geldelijke uitkeringen aan gezinnen zoals het groeipakket, uitkeringen in het kader van het rampenfonds enzovoort. Hierover zal worden gerapporteerd in het kader van het project transparante begroting middels dwarsdoorsneden. Voor de subsidies aan natuurlijke personen gebeurt de rapportering dus louter op een geaggregeerd niveau tot op een niveau dat er geen individuele personen mee kunnen worden gedetecteerd;
- uitgaven die ESR-matig niet om niet worden verleend en dus niet in aanmerking komen als subsidie gelet op de definitie van dit begrip (punt 4°) (lonen en rustpensioenen; afroepen van waarborgen enzovoort);
- giften en prijzen (deze worden niet gevat in de definitie van subsidie. Ze worden niet mee opgenomen in het subsidieregister (concreet worden ze op basis van de economische codes uitgefilterd van de ESR- hoofdcategorieën));
- vrijstellingen in het kader van verzekeringen (contractuele franchisebetalingen);
- bepaalde inkomens- en kapitaaloverdrachten binnen een institutionele groep (interne stromen).

Het personeel toepassingsgebied van het subsidieregister, in de zin van de entiteiten op wie de verplichting rust om de data voor het subsidieregister aan te reiken (de zogenaamde subsidieverstrekkers, vermeld in punt 6°), wordt gevormd door alle entiteiten onder de sectorale code S13.12.

Hoofdstuk 2. Oprichting van het subsidieregister

Artikel 3

In het licht van de AVG bevat het ontwerp van decreet de doelstellingen van het subsidieregister als een van de wezenlijke elementen die decretaal moeten worden geregeld.

De doelstellingen zijn de volgende:

- 1° het bieden van een intern en extern transparant overzicht van de subsidiestromen, bijvoorbeeld met het oog op de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekkers en de informatiedeling over de verstrekte subsidies. Een intern transparant overzicht is een transparant raadpleegbaar overzicht voor de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid. Met een extern transparant overzicht wordt een transparant raadpleegbaar overzicht voor andere entiteiten en personen dan de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid bedoeld. Het weze benadrukt dat de informatiedeling over de verstrekte subsidies niet beperkt is tot uitwisseling tussen de subsidieverstrekkers zelf, maar evenzeer met de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen alsook met externen zoals parlementsleden of raadplegers van het subsidieregister. Zo kan het subsidieregister bijvoorbeeld input genereren voor parlementaire vragen;

- 2° de optimalisatie van subsidiestromen, bijvoorbeeld ter vergemakkelijking van de detectie van dubbele subsidiëring. In dit verband is een subsidiestroom het verlenen van subsidies (inclusief toelagen), het proces dat daarmee gepaard gaat en andere gerelateerde gegevens (zoals de subsidieontvangers en de bedragen).

Wat betreft de tweede doelstelling is het concreet de bedoeling dat subsidieverstrekkers het subsidieregister kunnen raadplegen voor de toekenning van hun subsidie om na te kijken of de begunstigde al een soortgelijke subsidie gehad heeft. De controle op dubbele subsidiëring blijft de keuze en verantwoordelijkheid van de bevoegde minister. Het is geenszins de bedoeling dat er een systematische of automatische controle op dubbele subsidiëring gebeurt bij de voor het subsidieregister bevoegde entiteit. Er is ook geen geautomatiseerde verwerking of automatische besluitvorming voorzien zoals vermeld in afdeling 4 van de AVG.

Gezien voornoemde doelstellingen vormt het subsidieregister een belangrijke stap in de verdergaande oefening tot stroomlijning en verbetering van een gecoördineerd Vlaams subsidiebeleid.

Uit het bovenstaande blijkt dat de gegevensverwerking in het kader van het subsidieregister noodzakelijk is voor de vervulling van een verplichting opgelegd in dit ontwerp van decreet. Dit om ervoor te zorgen dat het gaat om een rechtmatige verwerking conform artikel 6, 1, c), van de AVG.

Artikel 4

In het licht van de verplichtingen inzake de algemene verordening gegevensbescherming bevat paragraaf 1 een lijst van gegevens die kunnen worden verwerkt in het kader van het subsidieregister.

Hoe dan ook heeft elke subsidieverstrekker de integrale verplichting de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, ter beschikking te stellen aan de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen.

In de lijst van artikel 4, §1, wordt bedoeld met:

- het doel van de subsidie: in algemene bewoordingen de doelstelling van de subsidie, zonder dat hierbij de subsidieomschrijving integraal moet worden verstrekt;
- een gelijkaardig identificatienummer dat voor interne doeleinden bij de subsidieverstrekkers wordt gebruikt: een dergelijk identificatienummer wordt bijvoorbeeld verstrekt als er geen ondernemingsnummer voorhanden is;
- het adres: de postcode, de gemeente en het land gekoppeld aan het ondernemingsnummer of gelijkaardig identificatienummer. Het adres dient afzonderlijk te worden meegedeeld aangezien deze informatie niet steeds rechtstreeks af te leiden is van het ondernemingsnummer of gelijkaardig identificatienummer;
- de ESR-code is de code die wordt vermeld in bijlage A bij de verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;
- het bedrag van de subsidie: dit betreft het totale bedrag van de verbintenis die de subsidievertrekker is aangegaan (het zogenaamde vastleggingskrediet (VAK)). Verder moet ook het bedrag worden opgeladen dat de subsidieverstrekker reeds heeft betaald, in voorkomend geval per betaalde schijf. Hiermee worden de effectief betaalde bedragen bedoeld die worden geactualiseerd in functie van de reeds betaalde schijven;
- het bedrag dat aan de subsidieverstrekker is terugbetaald: hiermee wordt de situatie bedoeld indien door de subsidieverkrijger (een deel van) de subsidie wordt terugbetaald aan de subsidieverstrekker, zodat enkel het netto ontvangen bedrag aan subsidies vermeld wordt in het subsidieregister;

- de vereffeningskalender: deze omvat wanneer de betrokken vereffeningen moeten gebeuren alsook de bedragen die op het vereffeningskrediet moeten worden aangerekend;
- de code uit de relevante productencatalogus: heden verwijst deze naar de code van de interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus (IPDC).

De overige elementen uit de lijst van paragraaf 1 behoeven geen nadere toelichting.

In het licht van de algemene verordening gegevensbescherming moeten ook de categorieën van persoonsgegevens als deel van de wezenlijke elementen decretaal worden geregeld. Dit wordt opgesomd in paragraaf 2. De types van persoonsgegevens die verwerkt zullen worden in het subsidieregister zijn eerder beperkt (voor de betrokken rechtspersonen: naam, adres, beroepscategorie en financiële gegevens, bijvoorbeeld bankrekeningnummer) en kunnen als niet-gevoelige persoonsgegevens worden aangemerkt.

In paragraaf 2 wordt gesproken over persoonsgegevens van de aanvragers van een subsidie, de subsidiebegunstigden en de subsidieverstrekkers. In het publiek toegankelijk subsidieregister worden uiteraard alleen de gegevens inzake de subsidieverstrekker en subsidiebegunstigde opgenomen. Van de raadplegers van het subsidieregister kunnen enkel de registratiegegevens (bijvoorbeeld IP-adres of cookies van de websitebezoekers) worden verwerkt. Voor de verwerking van gegevens van de raadplegers van het subsidieregister zal alvast aansluiting worden gezocht bij het reeds bestaande privacy- en cookiebeleid van de Vlaamse overheid. De privacyverklaring die op de website van het subsidieregister wordt beschikbaar gesteld, zal weergeven welke gegevens er worden verwerkt om de website technisch correct te laten functioneren en te beveiligen. In de privacyverklaring zal met datzelfde doel voor die gegevens ook de bewaartermijn worden bepaald. Die termijn mag echter niet langer zijn dan de termijn die wordt vermeld in artikel 8, derde lid.

De Vlaamse Regering ontvangt een machtiging om de lijst van de in het subsidieregister op te nemen gegevens (de in het subsidieregister opgenomen 'velden') aan te passen. Die machtiging heeft enkel betrekking op de gegevens die worden vermeld in artikel 4, §1, van het ontwerp van decreet. De aanpassingen moeten evenwel conform zijn met de mogelijke categorieën van persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2 van datzelfde artikel. Er kunnen via besluit van de Vlaamse Regering dus geen gegevens worden toegevoegd die niet onder een van de categorieën, vermeld in paragraaf 2, vallen. Het feit dat het decreet de essentiële elementen voor de gegevensverwerking bepaalt, waaronder de aard van de persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt en de finaliteit van de gegevensverwerking in combinatie met een zeer beperkte en concrete machtiging aan de Vlaamse Regering, garandeert de conformiteit met het legaliteitsbeginsel en biedt een afdoende bescherming van de te verwerken persoonsgegevens.

Artikel 5

Aangaande het personele toepassingsgebied van het subsidieregister rust de verplichting om informatie over hun verstrekte subsidies aan te leveren op alle subsidieverstrekkers. De gegevens waarop die verplichting slaat, zijn vermeld in artikel 4, §1. Die verplichting geldt voor zover de subsidie werd verstrekt in de periode, vermeld in artikel 8, eerste lid.

Artikel 6

Zoals uiteengezet bij de toelichting van artikel 4, rust op basis van artikel 5 op elke subsidieverstrekker de verplichting om de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, ter beschikking te stellen aan de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen.

Artikel 6 stelt dat die verplichting wordt ingevuld via elektronische weg, in bepaalde gevallen op een wijze vastgesteld in samenspraak met de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen (bijvoorbeeld een terbeschikkingstelling via de bestaande gebruikte procesmatige ondersteuningssoftware).

Een dergelijke mogelijkheid tot samenspraak doet geen afbreuk aan de verplichting van de subsidieverstrekkers om de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, actief ter beschikking te stellen aan de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen.

De subsidieverstrekkers waken erover dat de meegedeelde gegevens correct en actueel zijn.

De bevoegde instantie biedt de subsidieverstrekkers ondersteuning om de gevraagde data digitaal naar de database van de bevoegde instantie te laten doorstromen, bijvoorbeeld via webservices.

De Vlaamse Regering kan bovendien nader bepalen hoe en wanneer de subsidieverstrekkers de gegevens moeten opnemen in het subsidieregister.

In afwachting van dergelijke nadere bepalingen is het belangrijk dat de subsidieverstrekkers maximaal aansluiten bij de terminologie en identificatiegegevens die gebruikt worden in het kader van authentieke gegevensbronnen, Vlaamse basisregisters en de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO). Enkel bij voldoende uniformiteit zijn de gegevens in het subsidieregister voldoende bruikbaar voor bijvoorbeeld de detectie van dubbele subsidies.

Artikel 7

Het subsidieregister is in de eerste plaats beschikbaar voor de subsidieverstrekkers vanaf de datum van inwerkingtreding van het decreet.

Het uitgangspunt is evenwel dat het subsidieregister ook publiek beschikbaar gesteld wordt, uiterlijk op 1 juli 2022, door middel van een publiek toegankelijke website zonder toegangscontrole. Zoals aangegeven in de repliek aan de Raad van State strekt die algemene openbaarmaking via een website zonder toegangscontrole ertoe om, in het licht van de doelstellingen van het subsidieregister zoals die zijn opgenomen in artikel 3, een intern en extern transparant overzicht te bieden van de subsidiestromen en informatie te delen over de verstrekte subsidies. De brede toegankelijkheid tot die informatie voor zowel de subsidieverstrekkers als het brede publiek is uitermate belangrijk om de beoogde doelstellingen te realiseren en niet uit te hollen. Zonder die transparantie blijft immers onduidelijk waaraan alle Vlaamse subsidiemiddelen besteed worden en is de informatiedeling onvolkomen.

In het laatste lid wordt de Vlaamse Regering eveneens gemachtigd om de publieke beschikbaarheid van het subsidieregister te beperken en bijvoorbeeld bepaalde gegevens niet langer publiek te maken op de website of om alsnog bepaalde toegangscontroles op te leggen. Deze machtiging aan de Vlaamse Regering is onder meer bedoeld om desgevallend snel te kunnen schakelen als het subsidieregister bijvoorbeeld gehackt zou worden of als er een probleem zou rijzen met (de kwaliteit van) een bepaald soort gegevens.

Met de beperkingsmogelijkheid die de Vlaamse Regering wordt geboden, wordt niet beoogd af te wijken van de regeling inzake passieve openbaarheid van bestuursdocumenten zoals bedoeld in titel II, hoofdstuk 3. Toegang tot bestuursdocumenten van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De bevoegde instantie bij wie dit subsidieregister wordt opgericht, is onderworpen aan dat hoofdstuk van het Bestuursdecreet zodat het grondrecht dat voortvloeit uit artikel 32 van de Grondwet volgens de in dat laatste decreet bepaalde regels verloopt.

De beperkingsmogelijkheid wijkt daarentegen af van hoofdstuk 4. Open data en hergebruik van overheidsinformatie (artikel II.52 en verder), in die mate dat de Vlaamse Regering wordt gemachtigd de publieke beschikbaarheid van de gegevens te beperken terwijl het Bestuursdecreet erin voorziet dat elke overheidsinstantie het hergebruik van overheidsdocumenten faciliteert (artikel II.55).

Artikel 8

Mede in het licht van de verplichtingen onder de AVG worden alle gegevens, vermeld in artikel 4, §1, gewist 10 jaar na hun opname in het subsidieregister. Door de decretale verankering van de bewaartermijn wordt afgeweken van artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Intern binnen de Vlaamse overheid (bijvoorbeeld evaluatienoden van het eigen subsidielandschap en -beleid) en extern (bijvoorbeeld via parlementaire vragen die gerelateerd zijn aan het gevoerde subsidiebeleid) bestaat er een nood aan informatie rond de effectief toegekende en uitbetaalde subsidies. Transparantie over die informatie is niet alleen essentieel opdat het Vlaams Parlement haar controle-recht kan uitoefenen, maar belangt de volledige Vlaamse bevolking aan. Zonder die transparantie blijft het immers onduidelijk waaraan de Vlaamse subsidiemiddelen besteed worden. Elke Vlaamse Regering kan een eigen subsidiebeleid met specifieke klemtonen voeren. Om het uitgevoerde subsidiebeleid te kunnen visualiseren, analyseren en vergelijken binnen een zeker tijds kader is het vereist – in een continue cyclus – om minstens de data van twee legislaturen of minstens de tien meest recente jaren te verwerken en te bewaren. Zo kan het gevoerde subsidiebeleid binnen een historisch kader worden geduid. Opdat het subsidieregister optimaal kan werken en gelet op de subsidiemisbruiken (die ook recent ruime media-aandacht kregen) is een blik op historische data noodzakelijk en gelet op bovenstaande argumentatie ook proportioneel.

Op het ogenblik van de inwerkingtreding van het decreet kan dus onmiddellijk een historische dataset in het subsidieregister worden opgeladen, voor zover dat elektronisch mogelijk is. Die historische dataset omvat de (historische) gegevens met betrekking tot de subsidies waarvoor de verbintenis om ze te verstrekken werd aangegaan in de tien kalenderjaren die de datum van inwerkingtreding, bedoeld in artikel 15, ten aanzien van de subsidieverstrekker voorafgaan. In navolging van de bemerkingen van de Raad van State werd die vereiste decretaal verankerd.

Hoofdstuk 3: Organisatorische maatregelen

Artikel 9

Dit artikel vermeldt de verwerkingsverantwoordelijken voor het subsidieregister. Dit is in eerste instantie de bevoegde instantie die het beheer van het subsidieregister behartigt. Anderzijds worden de subsidieverstrekken in zoverre zij relevante gegevens ter beschikking stellen voor het register elk afzonderlijk beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke binnen hun eigen taken en bevoegdheden.

Voor de definitie van verwerkingsverantwoordelijke wordt verwezen naar de AVG, waar dit als volgt gedefinieerd wordt: "natuurlijke persoon of rechtspersoon, een

overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt; wanneer de doelstellingen van en de middelen voor deze verwerking in het Unierecht of het lidstatelijke recht worden vastgesteld, kan daarin worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze wordt aangewezen" (overeenkomstig artikel 4, 7), van de AVG).

Artikel 10

De Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen is als verwerkingsverantwoordelijke verplicht om de kwaliteit van de in het subsidieregister opgenomen gegevens te controleren. Deze verplichting vloeit onder meer, maar niet uitsluitend voort uit de AVG. Aangezien de bevoegde instantie een specifieke taak van kwaliteitscontrole wordt toebedeeld, vormt dit artikel een aanvulling op artikel III.70 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Het tweede lid verwijst voor de definitie van de term 'verwerking' naar de AVG, waar dit als volgt gedefinieerd wordt: "bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, bekendmaking door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens" (overeenkomstig artikel 4, 2), van de AVG).

Voor de mededeling van persoonsgegevens door de subsidieverstrekkingen aan andere overheden moeten protocollen worden afgesloten.

De Vlaamse Regering wordt tot slot gemachtigd om de voorwaarden van een dergelijke controle desgevallend nader te bepalen. Een dergelijke controle doet echter geen afbreuk aan de verplichtingen van elke subsidieverstrekker, daaronder begrepen het aanleveren van de juiste data en de blijvende correctheid ervan. Het doet evenmin afbreuk aan het recht van de betrokken personen om aan de verwerkingsverantwoordelijken te vragen om hun persoonsgegevens te laten corrigeren.

Hoofdstuk 4: Informatieplichten

Artikel 11

De subsidieverstrekker verzekert dat de subsidiebegunstigde uitdrukkelijk op de hoogte is gebracht van de mogelijke openbaarmaking van zijn gegevens in het subsidieregister, dat principieel publiek toegankelijk is, bij voorkeur bij de aanvraag van de subsidie of uiterlijk bij de beslissing tot toekenning van de subsidie.

Voor subsidies die werden toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet geldt als fictie dat de subsidiebegunstigden hun toestemming verleend hebben om hun gegevens openbaar te maken in het subsidieregister, dat principieel publiek toegankelijk is. In dit geval is het immers niet meer mogelijk om een kennisgeving te doen voorafgaand aan de toekenning van de subsidie. Die fictie vormt een afwijking van artikel II.2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (dat in het laatste lid de link legt met artikel II.34, II.35 en II.36) in zoverre dit decreet voorziet in een voorafgaande kennisgeving aan de subsidiebegunstigde zodat voor de publicatie van de subsidiegegevens via de publieke website geen toestemming van de subsidiebegunstigde vereist is. Er wordt daarbij afgeweken van artikel II.35 en II.36 van het Bestuursdecreet, die voorzien dat commerciële en industriële informatie die beschermd worden om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, slechts met toestemming van de betrokkene kunnen worden gepubliceerd.

De informatieplicht geldt voor beide leden uiteraard niet alleen voor het extern openbaar maken van die informatie, maar eveneens voor de interne publicatie in het subsidieregister en de daarvoor vereiste gegevensverwerkingen.

Hoofdstuk 5: Toezicht en sancties

Artikel 12

De Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen is belast met het toezicht op de naleving van de registratieverplichtingen van dit decreet en – als die er zijn ook – de uitvoeringsbesluiten ervan door de subsidieverstrekkers. Hiertoe krijgt die bevoegde entiteit een informatie-, inzage- en controlerecht om de naleving door de subsidieverstrekkers van de verplichtingen met betrekking tot het subsidieregister in dit decreet na te gaan. Het is hierbij in geen geval de bedoeling om een bredere controlebevoegdheid inzake subsidies te verlenen, maar uitsluitend de mogelijkheid om de verplichtingen in het kader van het subsidieregister te kunnen controleren. Dit is noodzakelijk voor een kwalitatieve en volledige instroom van inputdata alsook voor een volledig en correct beeld in het subsidieregister. Voormeld informatie-, inzage- en controlerecht doet uiteraard geen afbreuk aan de controle- en auditbevoegdheden van bijvoorbeeld de Inspectie van Financiën en evenmin aan het recht van diezelfde inspectie om op basis van artikel 52, §1, derde lid, van de VCO bijzondere analyses en evaluaties uit te voeren bij elke entiteit die door de Vlaamse deelstaatoverheid gesubsidieerd wordt.

Net als bij artikel 10 moeten voor de mededeling van persoonsgegevens door de subsidieverstrekkers protocollen worden afgesloten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

Daarnaast heeft de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen een aanpassingsrecht met betrekking tot de in het subsidieregister opgenomen gegevens in de mate dat dergelijke handeling noodzakelijk is om een niet-naleving van het decreet of en desgevallend de bijhorende uitvoeringsbesluiten te vermijden.

Artikel 13

Opdat het subsidieregister optimaal kan werken en de beoogde doelstellingen kunnen worden bereikt, is het noodzakelijk dat de subsidieverstrekkers de benodigde gegevens ter beschikking stellen over alle subsidies die zij toekennen en die onder het materieel toepassingsgebied van het subsidieregister vallen (zie boven).

Gezien de correcte en volledige input van gegevens vanuit de subsidieverstrekkers zo cruciaal is voor de goede werking van het subsidieregister, voert dit artikel de mogelijkheid van sancties in voor ernstige tekortkomingen aan de verplichtingen van de subsidieverstrekkers die niet (voldoende) werden geremedieerd na overleg tussen de bevoegde instantie en de subsidieverstrekker. Deze sanctieregeling is gebaseerd op artikel 110, VCO.

Het decreet voorziet in drie mogelijke sancties die de Vlaamse Regering kan opleggen. De eerste optie is een 'name and shame'-lijst, waarbij de entiteiten die niet voldoen aan hun verplichtingen op een website worden vermeld. De tweede sanctie is vooral gericht op remediëring en niet zo zeer op sanctionering. Door een entiteit te verplichten een expert aan te stellen kan ze zelf onder begeleiding van die expert leren hoe ze aan haar verplichtingen moet voldoen. De derde sanctie is de meest stringente, namelijk de beslissing om de toelage van een entiteit te verlagen.

In het tweede lid wordt ook geëxpliciteerd dat de bevoegde entiteit hiaten of foutieve data desgevallend zelf, zonder medewerking van de betreffende subsidieverstrek-

ker kan aanvullen of corrigeren als dat mogelijk is aan de hand van de voor hem beschikbare data zoals bijvoorbeeld de data beschikbaar in het boekhoudsysteem.

Het derde lid verwijst voor de definitie van de term 'toelage' naar artikel 2, 35°, VCO, waar dit als volgt gedefinieerd wordt: "een subsidie die wordt verstrekt aan een entiteit die tot de Vlaamse deelstaatoverheid behoort, met uitsluiting van de dotaties".

Hoofdstuk 6: Slotbepalingen

Artikel 14

Deze machtiging verleent de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de bestaande wets- en decreetsbepalingen aan te vullen, te vervangen of op te heffen teneinde ze in overeenstemming te brengen met voorliggend ontwerp van decreet. De Vlaamse Regering krijgt uiterlijk tot twaalf maanden na de inwerkingtreding de tijd (dus concreet tot eind 2022) om het betreffende coördinatiebesluit te finaliseren en decretaal te laten bekrachtigen. Na die periode kunnen de bestaande decreten alleen nog decretaal gewijzigd worden.

Artikel 15

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

Het tweede lid voorziet in afwijking hiervan dat de verplichting tot registratie van de gegevens over de verstrekte subsidie evenwel pas later in werking treedt ten aanzien van de subsidieverstrekkers die niet zijn opgenomen in de bijlage die bij het decreet is gevoegd. De datum van de inwerkingtreding kan door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. Vanaf die datum zullen dus alle S13.12-entiteiten rapporteren over de door hen verstrekte subsidies (dus niet alleen de entiteiten opgenomen in de bijlage bij het decreet, maar ook de overige subsidieverstrekkers). De gefaseerde inwerkingtreding is noodzakelijk om de nodige technische implementatie te kunnen verzekeren.

Een bijkomende afwijking in het derde lid is de publieke ontsluiting van het subsidieregister die voorzien wordt uiterlijk op 1 juli 2022. De Vlaamse Regering kan evenwel bepalen dat het register al eerder publiek ontsloten wordt.

Dit artikel voorziet tot slot in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om de lijst met subsidieverstrekkers in de bijlage te wijzigen. Die delegatie wordt aan de Vlaamse Regering verleend opdat zonder verdere decretale ingrepen een subsidieverstrekker die de noodzakelijke technische implementatie heeft afgerond aan de lijst kan worden toegevoegd. Daarnaast kan de delegatie aangewend worden om de lijst actueel te houden en aan te passen aan het snel wijzigende overheidslandschap (ten gevolge van nieuwe oprichtingen, fusies, ontbindingen enzovoort).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

VOORONTWERP VAN DECREET
van 28 mei 2021

Voorontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams subsidieregister

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° bevoegde instantie: de bevoegde instantie, vermeld in artikel 2, 5°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 3° persoonsgegevens: de gegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 4° subsidie: een subsidie als vermeld in artikel 2, 34°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 5° subsidiebegunstigde: een rechtspersoon of feitelijke vereniging die een subsidie krijgt van een subsidieverstrekker;
- 6° subsidieverstrekker: een entiteit die deel uitmaakt van de Vlaamse deelstaatoverheid;
- 7° Vlaamse deelstaatoverheid: de Vlaamse deelstaatoverheid, vermeld in artikel 2, 41°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Hoofdstuk 2. Oprichting van het subsidieregister

Art. 3. Er wordt een subsidieregister opgericht dat de volgende doelstellingen heeft:

- 1° intern en extern een transparant overzicht van de subsidiestromen bieden, onder meer met het oog op de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekkers en de informatiedeling over de verstrekte subsidies;
- 2° de subsidiestromen optimaliseren, onder meer om dubbele subsidiëring te kunnen tegengaan.

Art. 4. §1. In het subsidieregister kunnen de volgende gegevens worden verwerkt:

- 1° een beschrijving van de activiteit die het algemeen belang dient waarvoor de subsidie wordt verstrekt;
- 2° het doel van de subsidie;
- 3° het ondernemingsnummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek economisch recht, van de subsidiebegunstigde, en het vergelijkbare identificatienummer dat voor interne doeleinden bij de subsidieverstrekkers wordt gebruikt, en ook de naam, het postnummer, de gemeente en het land die aan dat ondernemingsnummer of vergelijkbaar identificatienummer gekoppeld zijn;
- 4° het adres waar de subsidie terechtkomt, op basis van het postnummer van het vestigingsnummer of de andere lokalisatieparameter in de dossierbehandelingssystemen;
- 5° de ESR-code en de omschrijving ervan;
- 6° het inhoudelijke structuurelement, vermeld in artikel 2, 14°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, en de bijbehorende code ervan, waarin de subsidie wordt ingeschreven, en ook een verdere onderverdeling van het inhoudelijke structuurelement op inhoudelijk vlak;
- 7° het beleidsdomein en de beleidsdomeincode;
- 8° de naam, titel en ministercode van de minister;
- 9° de boekhoudkundige verwerkingsgegevens die intern binnen de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid worden gebruikt;
- 10° het bedrag van de subsidie en het gedeelte ervan dat de subsidieverstrekker al heeft betaald, in voorkomend geval per betaalde schijf;
- 11° de datum waarop de verbintenis wordt aangegaan tot het verstrekken van de subsidie en de datum van de betaling ervan, in voorkomend geval per betaalde schijf;
- 12° in voorkomend geval, het bedrag dat de subsidieverstrekker heeft teruggevorderd;
- 13° in voorkomend geval, het bedrag dat aan de subsidieverstrekker is terugbetaald;
- 14° de vereffeningskalender;
- 15° de code uit de relevante productencatalogus;
- 16° de melding of de subsidie naar oordeel van de subsidieverstrekker de-minimisstaatssteun uitmaakt.

§2. De gegevens die in het kader van het subsidieregister worden verwerkt, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten van aanvragers van een subsidie, subsidiebegunstigden of subsidieverstrekkers:

- 1° contactgegevens zoals een naam en adres;
- 2° beroeps- en opleidingsgegevens;
- 3° financiële gegevens.

De bevoegde instantie kan ook registratiegegevens verwerken van de raadgevers van het subsidieregister.

§3. De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in paragraaf 1, aanpassen.

Art. 5. De subsidieverstrekkers registreren de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, in het subsidieregister voor alle subsidies die ze aan subsidiebegunstigden verstrekken voor de periode die bepaald wordt in artikel 8, eerste lid.

Art. 6. §1. De subsidieverstrekkers bezorgen periodiek en gestructureerd alle gegevens, vermeld in artikel 4, §1, elektronisch aan de bevoegde instantie.

De subsidieverstrekkers waken erover dat de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, periodiek en gestructureerd worden ter beschikking gesteld, opdat de in het subsidieregister opgenomen gegevens actueel en toegankelijk zijn.

§2. De bevoegde instantie ondersteunt de subsidieverstrekkers om de gevraagde data digitaal naar de database van de bevoegde instantie te laten doorstromen.

§3. De Vlaamse Regering kan nader bepalen op welke wijze de subsidieverstrekkers de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, registreren in het subsidieregister.

Art. 7. Het subsidieregister is beschikbaar voor de subsidieverstrekkers, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

Het subsidieregister is ook publiekelijk beschikbaar via een website zonder toegangscontrole, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

De Vlaamse Regering kan de publieke beschikbaarheid van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, beperken.

Art. 8. In het subsidieregister kunnen alleen de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, worden opgenomen van de subsidies waarvoor in het huidige kalenderjaar of in de tien kalenderjaren die daaraan voorafgaan, de verbintenis is aangegaan om de subsidie te verstrekken.

De gegevens die zijn opgenomen in het subsidieregister worden gewist tien jaar na de datum waarop ze in het subsidieregister zijn opgenomen.

Hoofdstuk 3. Organisatorische maatregelen

Art. 9. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde instantie beheert het subsidieregister. Ze is een verwerkingsverantwoordelijke.

De subsidieverstrekkers worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke voor het opladen van de relevante gegevens in het subsidieregister.

Art. 10. Elke elektronische mededeling van persoonsgegevens gebeurt conform de op het tijdstip van de mededeling geldende regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens.

In het eerste lid wordt verstaan onder verwerking: een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde instantie voert een kwaliteitscontrole uit op de informatie die in het subsidieregister is opgenomen.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden voor de uitvoering van de controle, vermeld in het derde lid, nader bepalen.

Hoofdstuk 4. Informatieplichten

Art. 11. De subsidieverstrekker verzekert dat uiterlijk bij de beslissing tot toekenning van de subsidie de subsidiebegunstigde uitdrukkelijk op de hoogte is gebracht van de publicatie in het kader van dit decreet van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1.

Voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet worden de subsidiebegunstigden geacht toestemming verleend te hebben om de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, openbaar te maken in het subsidieregister.

Hoofdstuk 5. Toezicht en sancties

Art. 12. §1. De bevoegde instantie is belast met het toezicht op de naleving door de subsidieverstrekkers van de registratieverplichtingen, vermeld in artikel 5 en 6, §1, van dit decreet en desgevallend de bijhorende uitvoeringsbesluiten .

Voor het toezicht, vermeld in het eerste lid, kan de bevoegde instantie altijd, en als dat mogelijk is via elektronische weg, inzage hebben in de documenten en geschriften van de subsidieverstrekkers die betrekking hebben op de subsidies die ze verstrekken. De bevoegde instantie kan van de subsidieverstrekkers alle

ophelderingen en inlichtingen vorderen die ze nodig acht om haar toezicht uit te oefenen.

De bevoegde instantie kan voor het toezicht, vermeld in het eerste lid, controles uitvoeren bij de subsidieverstrekkers in het kader van dit decreet.

§2. De bevoegde instantie kan de gegevens die de subsidieverstrekkers ter beschikking stellen in voorkomend geval aanvullen, wijzigen of verwijderen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

Art. 13. Bij ernstige tekortkomingen aan de verplichtingen van dit decreet en na overleg tussen de bevoegde instantie en de subsidieverstrekker, kan de Vlaamse Regering de volgende beslissingen nemen:

- 1° de naam van de subsidieverstrekker opnemen in een lijst die ze bekendmaakt op de website van de bevoegde instantie;
- 2° de subsidieverstrekker verplichten om een externe expert aan te stellen met als opdracht ervoor te zorgen dat de subsidieverstrekker aan haar verplichtingen voldoet;
- 3° de toelage van de subsidieverstrekker verlagen.

De bevoegde instantie kan bovendien ontbrekende of foutieve gegevens aanvullen of corrigeren.

In het eerste lid wordt verstaan onder toelage: een toelage als vermeld in artikel 2, 35°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de bestaande wets- en decreetsbepalingen wijzigen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.

De bevoegdheid, vermeld in dit artikel, die aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, vervalt twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd.

Art. 15. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

In afwijking van het eerste lid, treedt ten aanzien van subsidieverstrekkers die niet zijn opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, artikel 5 in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

In afwijking van het eerste lid, treedt artikel 7, tweede lid in werking op de datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 juli 2022.

De Vlaamse Regering kan de lijst van subsidieverstrekkers die is opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, aanpassen.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

BIJLAGE BIJ HET VOORONTWERP VAN DECREET VAN 28 MEI 2021:

Lijst met subsidieverstrekkers

Bijlage. Lijst met subsidieverstrekkers

- 1° de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, a) en b), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 2° andere diensten van de Vlaamse overheid:
 - 1) Agentschap Plantentuin Meise AP, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 6 december 2013 houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise";
 - 2) Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs" naar een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs";
 - 3) De Vlaamse Waterweg, vermeld in artikel 3 van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht;
 - 4) Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 13 mei 1997 houdende oprichting van een financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector;
 - 5) Fonds voor Innoveren en ondernemen, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002;
 - 6) Garantiefonds voor Huisvesting, vermeld in artikel 5.5 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
 - 7) Gemeenschapsonderwijs (GO!), vermeld in artikel 2 van het Bijzonder Decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs;
 - 8) Grindfonds, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning;
 - 9) Opgroeien regie, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
 - 10) Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Vlaanderen (LOM Vlaanderen), vermeld in artikel 2/1 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen;
 - 11) Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad), opgericht bij artikel 11.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 12) Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), opgericht bij artikel 10.3.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 13) Pendelfonds, opgericht bij artikel 51 van het decreet van 30 juni 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2006;

- 14) Rubiconfonds, opgericht bij artikel 28 van het decreet van 27 juni 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2003;
- 15) Sport Vlaanderen, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Sport Vlaanderen";
- 16) Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed;
- 17) Toerisme Vlaanderen (TVL), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 19 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Toerisme Vlaanderen";
- 18) Topstukkenfonds, opgericht bij artikel 19 van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang;
- 19) Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (VLAIO of Flanders Investment & Trade - FIT), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen";
- 20) Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 21) Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ), opgericht bij artikel 27 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg;
- 22) Vlaams-Brussel fonds (VBF), opgericht bij artikel 65 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002;
- 23) Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant, vermeld in artikel 5.11 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
- 24) Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD), opgericht bij artikel 53 van het decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995;
- 25) Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 2 juni 2006 tot omvorming van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, en tot wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden;
- 26) Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), opgericht bij artikel 12 van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994;

- 27) Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding";
 - 28) Vlaamse Landmaatschappij nv (VLM), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij;
 - 29) Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), vermeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
 - 30) Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), opgericht bij artikel 10.1.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 31) Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), vermeld in artikel 67 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad;
 - 32) Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), opgericht bij artikel 215 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie;
 - 33) Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming (voorheen Vlaams Zorgfonds) (VZF), opgericht bij artikel 9 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- 3° andere entiteiten (andere dan de andere diensten van de Vlaamse Overheid, vermeld in punt 2° (NDVO)):
- 1) Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) - stichting van openbaar nut (SON), vermeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
 - 2) Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) – vzw, vermeld in artikel 2 van het decreet van 13 april 1999 houdende machtiging van de Vlaamse regering om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds;
 - 3) Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) - stichting van openbaar nut (SON), vermeld in artikel II.40 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
 - 4) Vlaams Parlement.

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van [...] tot oprichting van een Vlaams subsidieregister.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Decreet subsidieregister

Brussel, 14 juni 2021

SERV_20210614_subsidieregister_ADV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Adviesvraag: Adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van decreet houdende het subsidieregister
Adviesvrager: Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed
Ontvangst adviesvraag: 31 mei 2021
Adviestermijn: 30 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad: 14 juni 2021

Contactpersoon: Peter Van Humbeeck - pvhumbeeck@serv.be
Contactpersoon: Erwin Eysackers - eeysackers@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE
Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed
Koning Albert II-laan 7

contactpersoon

Peter Van Humbeeck
pvhumbeeck@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20210614_subsidieregister

Brussel

14 juni 2021

Oprichting Vlaams subsidieregister

Mijnheer de minister

U vroeg de SERV op 31 mei 2021 om advies over een voorontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams subsidieregister. Als bijlage vindt u het advies.

De SERV kan zich scharen achter de *doelstellingen en het publieke karakter* van het vooropgestelde subsidieregister.

De sociale partners wijzen er wel op dat de ambitie rond een Vlaams subsidiebeleid verder moet gaan. Zij vragen daarom dat de memorie van toelichting meer duiding geeft bij het ruimere subsidiebeleid van de Vlaamse Regering. Het subsidieregister moet niet alleen relevante informatie voor het beleid van de deelnemende subsidieverstrekkers opleveren, maar ook de basis vormen voor verdere stappen in de *stroomlijning en verbetering van een gecoördineerd Vlaams subsidiebeleid*.

Zo kan het register worden gebruikt als vertrekpunt om bestaande subsidies *systematisch door te lichten en concrete verbeteringen aan te brengen*, afzonderlijke *premie- en subsidiestelsels die eenzelfde of samenhangend doel beogen* op mekaar af te stemmen of te integreren, en voor belangrijke subsidiestromen *grondige evaluaties* voor te bereiden en/of te ondersteunen.

Daarnaast formuleert de SERV in zijn advies een reeks specifieke artikelsgewijze bemerkingen bij het voorontwerp van decreet. Ze beogen de voorgestelde regeling te verduidelijken en te verbeteren.

De SERV is uiteraard steeds bereid dit advies nader toe te lichten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Advies

Achtergrond

1. De SERV werd op 31 mei 2021 om advies gevraagd over een voorontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams subsidieregister.

Dit voorontwerp wil een wettelijke basis te creëren voor de oprichting van een centraal en publiek toegankelijk Vlaams subsidieregister. Het subsidieregister heeft tot doel om *alle subsidiestromen van de Vlaamse overheid aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen* overzichtelijk in kaart te brengen, om daarmee meer *transparantie in de besteding van overheidsmiddelen* te bewerkstelligen en om *dubbele subsidiëring* te helpen vermijden.

Om dit mogelijk te maken bevat het voorontwerp van decreet een verplichting in hoofde van alle Vlaamse subsidieverstrekkers om de relevante subsidiegegevens mee te delen aan de beheerder van het subsidieregister, zijnde de Vlaamse administratie bevoegd voor financiën en begroting.

Om de vereiste gegevensstromen mogelijk te maken, en meer specifiek conformiteit met de algemene verordening gegevensbescherming (ook gekend als 'GDPR') en de regels inzake openbaarheid van bestuur te verzekeren, vereist de operationalisering van het subsidieregister een decretale verankering.

Algemene beoordeling

2. De SERV kan zich scharen achter de *doelstellingen* en het *publieke karakter* van het vooropgestelde subsidieregister.

De sociale partners wijzen er wel op dat de ambitie rond een Vlaams subsidiebeleid verder moet gaan dan enkel het oprichten van het subsidieregister. Zij vragen daarom dat de memorie van toelichting meer duiding geeft bij het ruimere subsidiebeleid van de Vlaamse Regering.

Daarnaast formuleert de SERV een reeks specifieke bemerkingen bij het voorontwerp van decreet. Ze beogen de voorgestelde regeling te verduidelijken en te verbeteren.

Nood aan ruimer subsidiebeleid

3. Het subsidieregister maakte deel uit van het ruimere initiatief '*slimme subsidies*', dat eerder al door de SERV werd ondersteund¹.

Dat ruimere initiatief liep tussen 2013 en 2019 en had als doelstelling de *subsidieprocessen binnen de Vlaamse overheid te stroomlijnen*, de bestaande erg uiteenlopende *subsidieprocedures en -voorwaarden te harmoniseren* en de *administratieve lasten te verminderen*. Het subsidieregister was een van de deelprojecten daarvan, naast de vereenvoudiging en stroomlijning van subsidiemaatregelen evenals de digitalisering van subsidiestromen.

Ook die andere doelstellingen blijven voor de sociale partners van groot belang. Ze gaan immers over het verbeteren van de kenbaarheid (zodat wie recht op iets heeft daarvan ook op de hoogte is), de automatische toekenning, de vereenvoudiging van formaliteiten en rapportageverplichtingen (eenmalige gegevensbevraging, digitale kanalen...), transparante procedures en

¹ Zie o.a. het SERV-advies Betere regelgeving: prioritaire voorstellen van 31 oktober 2016 https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20161031_betere_regelgeving_ADV_0.pdf)

beoordelingscriteria, duidelijke communicatie en feedback na een beslissing, eenvoudige en klantvriendelijke bezwaar- en beroepsprocedures met duidelijke termijnen en zonder rechter- en partijsituaties, en dergelijke meer.

4. De SERV vraagt dat in de memorie van toelichting bijkomende informatie wordt opgenomen en linken worden gelegd met dit ruimere initiatief.

Het is immers onduidelijk of, en in hoeverre het eerder uitgewerkte algemene kader voor een kwaliteitsvol subsidiebeleid² (inclusief de gids slimme subsidies³) in de praktijk wordt gepromoot en gebruikt.

5. In elk geval meent de SERV dat het subsidieregister niet alleen relevante beleidsinformatie moet bieden voor het subsidiebeleid van de diverse deelnemende entiteiten (zoals verduidelijkt op de eerste pagina van de memorie van toelichting), maar ook de basis moet vormen voor verdere stappen in de *stroomlijning en verbetering van een gecoördineerd Vlaams subsidiebeleid*.

Zo kan het register worden gebruikt als vertrekpunt om bestaande subsidies *systematisch door te lichten en concrete verbeteringen aan te brengen*, afzonderlijke *premie- en subsidiestelsels die eenzelfde of samenhangend doel beogen* op mekaar af te stemmen of te integreren, en voor belangrijke subsidiestromen *grondige evaluaties* voor te bereiden en/of te ondersteunen.

Specifieke bemerkingen

De SERV formuleert onderstaande artikelsgewijze bemerkingen bij het voorontwerp en de memorie:

6. De memorie van toelichting bij **art. 2** stelt dat subsidies aan natuurlijke personen niet worden opgenomen in het subsidieregister, maar dat daarover zal worden gerapporteerd op een geaggregeerd niveau, tot op een niveau dat er geen individuele personen mee kunnen worden gedetecteerd. Dergelijke subsidies blijven dus vandaag en in de toekomst buiten de scope van het voorgestelde subsidieregister. De SERV vraagt om te verduidelijken hoe de rapportering over de subsidies aan natuurlijke personen zal worden georganiseerd (gezien de verplichtingen van dit decreet enkel gelden voor subsidies aan rechtspersonen of feitelijke verenigingen), en op welke wijze en wanneer daarover wordt gerapporteerd.

7. De memorie van toelichting bij **art. 3** stelt dat de controle op dubbele subsidiëring de keuze en verantwoordelijkheid blijft van elke bevoegde minister en dat het geenszins de bedoeling is dat er een systematische of automatische controle op dubbele subsidiëring gebeurt. De vraag is: waarom? In de huidige regeling is de meerwaarde voor de beleidsdomeinen beperkt (enkel raadplegen). Een controle op dubbele subsidiëring door de voor het subsidieregister bevoegde entiteit zou immers de efficiëntie verhogen en kan ook worden opgezet als interne dienstverlening aan de subsidieverstrekkers zonder rechtsgevolgen⁴.

² https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/Slimmesubsidies_kader_tekst.pdf?time-stamp=1517955906

³ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/Gids-Slimme_Subsidies-LR%28ok%29i.pdf De gids bevat aandachtspunten, goede praktijken en nuttige tips op het vlak van de keuze voor een subsidie als beleidsinstrument, de evaluatie van subsidies, het opzetten van een eenvoudig proces, de mogelijkheden van digitalisering, het juridisch vertalen van slimme subsidies, en het belang van een doelgroepgerichte communicatie.

⁴ De verwijzing in de memorie van toelichting naar de geautomatiseerde verwerking of automatische besluitvorming zoals vermeld in afdeling 4 van de AVG, heeft betrekking op persoonsgegevens. Hier betreft het echter geen of beperkte persoonsgegevens, gezien subsidies verstrekt aan natuurlijke personen niet worden opgenomen in het subsidieregister.

8. **Art. 4** bevat de gegevens die in het subsidieregister moeten worden opgenomen en **art. 6** bepaalt de wijze waarop dat moet gebeuren. De SERV suggereert dat duidelijker wordt bepaald dat maximaal moet worden aangesloten bij de *terminologie en identificatiegegevens gebruikt in het kader van authentieke gegevensbronnen en Vlaamse basisregisters*⁵. Immers, zonder duidelijke VO-brede afspraken over de definities e.d. (metadata) gaan de gegevens in het subsidieregister weinig bruikbaar zijn, voor bv. detectie van dubbele subsidies. Bovendien lijkt het sterk aangewezen om aan te sluiten op bestaande dataplatform en werk te maken van *VO-brede verrijking van de Kruispuntbank van Ondernemingen* (KBO) om dubbel werk en uiteenlopende interpretaties te vermijden. De naam, postcode, gemeente en land gekoppeld aan het ondernemingsnummer of gelijkaardig identificatienummer moeten immers afzonderlijk worden meegedeeld, aangezien deze informatie niet steeds rechtstreeks af te leiden is van het ondernemingsnummer of gelijkaardig identificatienummer.

9. De SERV wijst er ook op dat **art. 6** onduidelijk is over de periodiciteit waarmee de subsidieverstrekkers gegevens moeten verstrekken voor opname in het register. Zij moeten dit “periodiek” doen “opdat de in het subsidieregister opgenomen gegevens actueel en toegankelijk zijn”. De periodiciteit (real-time? één keer per jaar?) maakt een groot verschil uit naar interne organisatie en ontwikkeling van applicaties.

10. Volgens **art. 5** en **art. 2** bevat het subsidieregister alle verstrekte subsidies door ‘Vlaamse’ subsidieverstrekters. In het kader van het ‘Hefboomproject slimme subsidies 2016-2017’ en het Hefboomproject ‘Lokale besluiten als gelinkte open data (LBLOD) – subsidies’ was voorzien dat het subsidieregister zal aangevuld worden met informatie (gelinkte open data) uit *lokale besluiten* (subsidies verstrekt door lokale besturen). De SERV vraagt wat terzake de ambities zijn. Het lijkt wenselijk dat daarover in de memorie van toelichting meer uitleg wordt gegeven en zo mogelijk in het decreet reeds de nodige kapstukken daarvoor worden voorzien.

Daarnaast vraagt de SERV dat wordt bekeken of er naast het register kan worden gewerkt aan een (niet-publieke, centrale) *databank van subsidieaanvragen*. Dat kan interessante beleidsinformatie opleveren rond het profiel van de aanvragers, de weigeringsgronden en dergelijke meer, om daarmee vervolgens het subsidiebeleid verder te optimaliseren.

Verder wijst de SERV er op dat heel wat rechtspersonen en feitelijke verenigingen niet enkel Vlaamse maar ook federale subsidies ontvangen. Dit impliceert dat idealiter een *interfederaal aanpak* aangewezen is, zodat ook de interferentie met federale subsidies kan worden opgevolgd. Dergelijke uitbreiding is om evidente redenen niet voorzien in het voorliggende voorontwerp maar lijkt wel wenselijk.

11. **Art. 7** stelt dat het subsidieregister beschikbaar gesteld wordt via een *publiek toegankelijke website zonder toegangscontrole*. De memorie vult aan dat de opgenomen gegevens ook in elektronisch formaat downloadbaar zullen zijn door de raadplegers van het subsidieregister. Volgens de SERV zou het duidelijker en beter zijn om te bepalen dat de informatie wordt gepubliceerd als open data op het Open data-portaal.

Bovendien zou het voor kennisinstellingen e.d. mogelijk moeten zijn om de data in bulk aan te vragen voor wetenschappelijk onderzoek.

⁵ Zie bijvoorbeeld: <https://overheid.vlaanderen.be/dienstverleningsregister> , <https://data.vlaanderen.be/standaarden/standaard-in-ontwikkeling/vocabularium-en-applicatieprofielen-feitelijke-verenigingen.html>.

12. **Art. 8** stelt dat alle gegevens vermeld in artikel 4, §1 worden *gewist 10 jaar na hun opname* in het subsidieregister. De SERV vraagt een nadere motivering van deze termijn. Het lijkt immers aangewezen dat de informatie wordt gearhiveerd, onder andere voor wetenschappelijke doeleinden. Er wordt namelijk verwezen naar de verplichtingen onder de AVG, maar voor wetenschappelijke en historische onderzoeksdoeleinden gelden uitzonderingen en mogen persoonsgegevens veel langer bewaard worden, mits passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen (zoals anonimisering, versleuteling enz.). Bovendien gaat het bij het subsidieregister niet of beperkt om persoonsgegevens, gezien subsidies verstrekt aan natuurlijke personen niet mee worden opgenomen in het subsidieregister.

13. **Art. 11** stelt dat de subsidieverstrekker moet verzekeren dat de *subsidiebegunstigde uitdrukkelijk op de hoogte is gebracht van de publicatie van zijn gegevens* in het subsidieregister, bij voorkeur reeds bij de aanvraag van de subsidie of uiterlijk bij de beslissing tot toekenning van de subsidie. Voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet is deze voorwaarde niet vervuld en geldt dat de subsidiebegunstigden worden geacht toestemming verleend te hebben om de gegevens openbaar te maken in het subsidieregister. De SERV wijst erop dat deze regeling verwarrend is. Art. 11 eerste lid spreekt over een kennisgeving aan de begunstigde terwijl het tweede lid spreekt over een toestemming van de begunstigde. De vraag is bovendien of deze regeling, die administratief erg belastend kan zijn voor de subsidieverstrekkers, wel nodig is als het geen persoonsgevoelige informatie betreft. Volgens de wetgeving rond openbaarheid van bestuur zijn alle bestuursdocumenten waarover de overheid beschikt openbaar. Hierop zijn wel enkele uitzonderingen van toepassing, maar de vraag is of deze hier kunnen worden ingeroepen bij het vrijgeven van namen van ondernemingen en subsidiebedragen⁶.

14. **Art. 14** bevat een machtiging aan de Vlaamse regering om *via besluit bestaande wetten en decreten aan te passen*. Die wijzigingen moeten vervolgens binnen het jaar worden bekrachtigd door het Vlaams Parlement, zoniet vervallen ze retroactief. Deze werkwijze verhoogt de efficiëntie maar kan tot *rechtsonzekerheid* leiden. De SERV verkiest daarom een regeling waarbij dergelijke aanpassingen *slechts in werking treden na bekrachtiging door het Vlaams Parlement*. Art. 4 § 5 van het decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs van 9 december 2005 kan hier als inspiratie dienen. Dat artikel luidt: 'Besluiten die afwijken of die afwijkingen toestaan van wettelijke en decretale bepalingen, worden binnen de maand na hun goedkeuring ter bekrachtiging aan het Vlaams Parlement voorgelegd. De bekrachtiging bij decreet gebeurt binnen de zes maanden na goedkeuring van het besluit en vóór de inwerkingtreding van dit besluit'.

⁶ Tenzij de informatie waarop het subsidiebedrag is berekend vertrouwelijk aan de overheid werd meegedeeld. In het kader van het subsidieregister lijkt het echter niet de bedoeling om de berekeningswijze of de vertrouwelijk meegedeelde informatie publiek te maken.

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/43 van 15 juni 2021

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	houdende het subsidieregister
roepnaam	(decreet subsidieregister)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 28 mei 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 31 mei 2021 van de heer Koen Algoed, secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting (FB);

Gelet op de bespreking op de zitting van de VTC van 15 juni 2021 waarbij beslist wordt het dossier af te handelen in een schriftelijke procedure;

Brengt op 15 juni 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De secretaris-generaal van FB (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 31 mei 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering houdende het subsidieregister (hierna "het Ontwerp").
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Dit ontwerp van decreet beoogt volgens de memorie van toelichting een wettelijke basis te creëren voor de oprichting van een **centraal en publiek toegankelijk Vlaams subsidieregister**.
4. Het subsidieregister heeft tot doel om alle subsidiestromen van de Vlaamse overheid aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen overzichtelijk in kaart te brengen om meer transparantie in de besteding van overheidsmiddelen te bewerkstelligen en om dubbele subsidiëring te helpen vermijden.
5. Om dit mogelijk te maken bevat het voorliggende Ontwerp een **verplichting in hoofde van Vlaamse subsidieverstrekkers om de relevante subsidiegegevens mee te delen** aan de beheerder van het subsidieregister, zijnde de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen.
6. Om de vereiste gegevensstromen mogelijk te maken en meer specifiek conformiteit met AVG en de regels inzake openbaarheid van bestuur te verzekeren (gelet op de problematiek “bedrijfsgevoelige informatie”), vereist de operationalisering van het subsidieregister volgens de adviesvragers een decretale verankering.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG**1. Voorafgaande toelichting**

7. Het subsidieregister zal een overzicht bieden van de vastgelegde, te vereffenen en uitbetaalde subsidies aan rechtspersonen en feitelijke verenigingen.
8. Het bijzondere eraan in het kader van de bescherming van persoonsgegevens, is vooral dat het register in principe **openbaar** zal zijn (zie infra).
9. Subsidies die rechtstreeks aan natuurlijke personen worden verstrekt, worden volgens de memorie van toelichting (p.3) niet mee opgenomen in het subsidieregister. De rapportering hierover gebeurt louter op een geaggregeerd niveau opdat er geen individuele personen mee kunnen worden geïdentificeerd.
10. De gevraagde gegevens zullen inderdaad meestal geen persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1), AVG betreffen als zij louter informatie over rechtspersonen bevatten. Er kan echter niet worden ontkend dat deze gegevens in bepaalde gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met specifieke identificeerbare natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd, bijvoorbeeld als ze worden verleend aan een rechtspersoon met dezelfde naam van de natuurlijke persoon/personen¹. Het is in ieder geval niet duidelijk of deze situatie uitgesloten wordt en de tekst lijkt niet van dergelijke uitsluiting uit te gaan aangezien de verwerking van persoonsgegevens erin behandeld wordt.
11. Onder dit voorbehoud stelt de VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn:
 - de aanvrager van een subsidie;
 - de raadplegers van het subsidieregister (zie infra);
 en dat het minstens de volgende gegevens betreft
 - identificatiegegevens;
 - de bedragen van de vastgelegde, te vereffenen en uitbetaalde subsidies.

¹ Gegevens over rechtspersonen onrechtstreeks over natuurlijke personen gaan, voor zover uit de officiële benaming van de rechtspersoon de identiteit van een of meer natuurlijke personen blijkt. H.v.J., 9 november 2010, in de zaak C-92-09 en C-93/09.

12. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

13. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
14. De VTC stelt vast dat er nog geen rechtvaardigingsgrond werd benoemd².
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
16. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁴ of punt e)⁵ van de AVG omkadert, **in principe**⁶ minstens de volgende **essentiële elementen** van die verwerkingen zou moeten vermelden:
- het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁷;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁸;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁹.

² Dit kan eventueel in de memorie van toelichting.

³ Zie DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁴ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁵ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

⁶ Elementen die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen, namelijk om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (wettelijke basis) en de conformiteitstoets aan de AVG.

⁷ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁸ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

⁹ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

3. Doelbinding

17. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
18. De volgende doeleinden van het subsidieregister worden in het Ontwerp vermeld (artikel 3):
- intern en extern een transparant overzicht van de subsidiestromen bieden, onder meer met het oog op de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekken en de informatiedeling over de verstrekte subsidies;
 - de subsidiestromen optimaliseren, onder meer om dubbele subsidiëring te kunnen tegengaan.
19. Wat het tegengaan van dubbele subsidiëring betreft, wordt er volgende verduidelijking gegeven in de memorie van toelichting:
- “De controle op dubbele subsidiëring blijft de keuze en verantwoordelijkheid van de bevoegde minister. Het is geenszins de bedoeling dat er een systematische of automatische controle op dubbele subsidiëring gebeurt bij de voor het subsidieregister bevoegde entiteit. Er is ook geen geautomatiseerde verwerking of automatische besluitvorming voorzien als vermeld in afdeling 4 van de AVG.”*
20. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

21. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
22. In artikel 9 van het Ontwerp wordt de bevoegde instantie die het subsidieregister beheert aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke. De bevoegde instantie werd gedefinieerd als de instantie vermeld in artikel 2, 5°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.
23. De subsidieverstrekken worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke voor het opladen van de relevante gegevens in het subsidieregister.
24. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹⁰ voor het register al dan niet noodzakelijk is.

5. Minimale gegevensverwerking

25. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
26. De **categorieën betrokkenen** worden aangeduid in artikel 4, §2 van het Ontwerp:

¹⁰ Voor richtlijnen over, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2018.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

- aanvragers van een subsidie;
 - subsidiebegunstigden;
 - subsidieverstrekkers
 - de raadplegers van het subsidieregister (§2, tweede lid).
27. Wat de laatste categorie betreft, lijkt het de VTC niet waarschijnlijk dat deze natuurlijke personen zijn, maar hun vertegenwoordigers of contactpersonen natuurlijk wel.
28. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van gegevens** zijn aangeduid in artikel 4, §1 van het Ontwerp dat bepaalt welke gegevens in het register kunnen worden verwerkt en in §2 waar de volgende categorieën persoonsgegevens worden aangeduid:
- contactgegevens zoals een naam en adres;
 - beroeps- en opleidingsgegevens;
 - financiële gegevens.
29. De VTC merkt op dat als identificatiegegevens in de eerste paragraaf van artikel 4 het ondernemingsnummer en naam en adres worden vermeld en niet het Rijksregisternummer. Dit sluit aan bij de doelstelling om enkel rechtspersonen en feitelijke verenigingen te vatten.
30. De VTC wijst erop dat eens de gegevens aan een natuurlijke persoon kunnen worden verbonden, zij informatie vormen over die natuurlijke persoon en als persoonsgegevens moeten worden beschouwd, dus in dat geval zijn alle gegevens over de subsidie of premie persoonsgegevens.
31. Het is de VTC niet duidelijk waarom de categorie “opleidingsgegevens” hier wordt vermeld.
32. De VTC wijst erop dat financiële informatie voor zover ze betrekking heeft op natuurlijke personen, in bepaalde gevallen¹¹ beschouwd kan worden als “gevoelige gegevens of gegevens van zeer persoonlijke aard”¹². (zie verder onder “beveiliging”).
33. In §3 van artikel 4 wordt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven de gegevens, vermeld in paragraaf 1, aan te passen. Als dit gebeurt, zullen terug de nodige proportionaliteitsafwegingen moeten worden gemaakt.
34. De memorie van toelichting benadrukt dat de Vlaamse Regering geen gegevens kan toevoegen die niet onder een van de categorieën vermeld in paragraaf 2 vallen.
35. Wat de raadplegers van het subsidieregister betreft, wordt in het tweede lid van §1 van artikel 4 vermeld dat registratiegegevens kunnen worden verwerkt. Hiermee worden volgens de memorie bijvoorbeeld het IP-adres of cookies van de websitebezoekers bedoeld. Daar wordt aan toegevoegd dat aansluiting zal worden gezocht bij het al bestaande privacy- en cookiebeleid van de Vlaamse overheid.
36. De VTC beoordeelt dit positief in de mate dat dat beleid conform is met de toepasselijke wetgeving.
37. In artikel 7 wordt er bepaald wie **toegang** krijgt tot het register:
- de subsidieverstrekkers, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.
 - het publiek via een website zonder toegangscontrole, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

¹¹ Dat is bijvoorbeeld het geval als deze informatie betrekking heeft op het inkomen, maar bijvoorbeeld ook op financiële moeilijkheden (bijvoorbeeld de premies n.a.v. COVID-19) waarvan de kennis concurrentiële nadelen voor de betrokkene kunnen opleveren.

¹² Zie richtsnoeren van de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 (nu Data Protection Board) van 4 oktober 2017 over de Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (p 11 punt 4). <https://overheid.vlaanderen.be/richtsnoeren-voor-gegevensbeschermingseffectbeoordelingen-wp29>.

38. Doordat in de memorie benadrukt wordt dat *“de informatiedeling over de verstrekte subsidies niet beperkt is tot uitwisseling tussen de subsidieverstrekkers zelf, maar evenzeer met de Vlaamse administratie bevoegd voor de financiën of de begrotingen alsook met externen zoals parlementsleden of raadgevers van het subsidieregister”*, vraagt de VTC zich af of de parlementsleden onder “het publiek” vallen. Zoniet, dan dienen ze apart vermeld te worden¹³. De administratie zelf dient ook nog uitdrukkelijk vermeld te worden, bij voorkeur met aanduiding (eventueel in een uitvoeringsbesluit) van de specifieke diensten (bij functie – niet bij naam).
39. De Vlaamse Regering kan de publieke beschikbaarheid van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, beperken.
40. De VTC stelt zich de vraag of, voor wat betreft het publiek maken van gegevens als een beschrijving van de activiteit (in combinatie met een specifieke premie of subsidie), geen financieel risico kan inhouden voor de betrokkenen in een (internationale) concurrentiële markt, bijvoorbeeld voor een innovatieve eenmanszaak.
41. Het is volgens de VTC aangewezen om informatie die kan beschouwd worden als persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG uit te zonderen van het bekendmaken aan het publiek. Voor de actieve openbaarmaking van persoonsgegevens moet een uitvoerige motivering kunnen worden gegeven en die ontbreekt op dit ogenblik. Er zou ook¹⁴ een specifieke toestemming kunnen gevraagd worden.
42. In artikel 10 van het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens door een algemene verwijzing naar de toepasselijke wetgeving.
- “Art. 5. De subsidieverstrekkers registeren de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, in het subsidieregister voor alle subsidies die ze aan subsidiebegunstigden verstrekken voor de periode die bepaald wordt in artikel 8, eerste lid.*
- Art. 6. §1. De subsidieverstrekkers bezorgen periodiek en gestructureerd alle gegevens, vermeld in artikel 4, §1, elektronisch aan de bevoegde instantie [...]”*
43. Voor wat persoonsgegevens betreft zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Dit geldt ook voor de mededelingen aan de bevoegde instantie in het kader van haar toezicht op de subsidieverstrekkers (artikel 12 van het Ontwerp).
44. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
45. Wat de **bewaartermijn** betreft, wordt in artikel 8 van het Ontwerp bepaald dat de gegevens die zijn opgenomen in het subsidieregister worden gewist tien jaar na de datum waarop ze in het subsidieregister zijn opgenomen. Voor zover toch persoonsgegevens publiek worden gemaakt, beveelt de VTC aan om die te beperken in de tijd.
46. De termijn wordt verantwoord in de memorie van toelichting:
- “Om het uitgevoerde subsidiebeleid te kunnen visualiseren, analyseren en vergelijken binnen een zekere tijds kader, is vereist – in een continue cyclus – om minstens de data van twee legislaturen of minstens de 10 meest recente jaren te verwerken en te bewaren. Zo kan het gevoerde subsidiebeleid binnen een historisch kader worden geduid. Opdat het subsidieregister optimaal kan werken en gelet op de subsidiemisbruiken (die ook recent ruime media-aandacht kregen), is een blik op historische data noodzakelijk en gelet op bovenstaande argumentatie ook proportioneel.”*

¹³ Als hier “publiek” bedoeld wordt zoals bedoeld in het bestuursdecreet dan omvat het publiek ook parlementsleden en dienen zij niet afzonderlijk worden vermeld, tenzij er aan parlementsleden meer rechten zouden toekomen.

¹⁴ Hier bedoeld als een beschermende maatregel, niet als rechtvaardigingsgrond.

47. De VTC beoordeelt deze termijn als conform met artikel 5.1., e), AVG. Ze wijst er wel op dat de termijn niet kan gelden voor de gegevens die aan het publiek worden openbaar gemaakt en adviseert om daar aandacht aan te geven bij het bepalen van welke gegevens effectief openbaar worden gemaakt.

6. Juistheid

48. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
49. Artikel 10 van het Ontwerp bepaalt dat de bevoegde instantie een kwaliteitscontrole uitvoert op de informatie die in het subsidieregister is opgenomen en dat de Vlaamse Regering de voorwaarden voor de uitvoering van de controle nader kan bepalen.
50. De memorie van toelichting legt uit dat de Vlaamse administratie bevoegd voor financiën en begrotingen als verwerkingsverantwoordelijke verplicht is om de kwaliteit van de in het subsidieregister opgenomen gegevens te controleren en dat deze verplichting onder meer, maar niet uitsluitend voortvloeit uit de AVG.
51. Artikel 12, §2 van het Ontwerp bepaalt dat de bevoegde instantie de gegevens die de subsidieverstrekkers ter beschikking stellen in voorkomend geval kan aanvullen, wijzigen of verwijderen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet. Dit kan een extra garantie zijn voor de juistheid van het register.
52. De VTC beoordeelt deze maatregelen positief.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

53. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
54. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 58, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.
55. Artikel 11 van het Ontwerp behandelt informatieplichten zoals de titel van het hoofdstuk zegt:

“Artikel 11

De subsidieverstrekker verzekert dat de subsidiebegunstigde uitdrukkelijk op de hoogte is gebracht van de mogelijke publicatie van zijn gegevens in het subsidieregister bij voorkeur bij de aanvraag van de subsidie of uiterlijk bij de beslissing tot toekenning van de subsidie.

Voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet geldt als fictie dat de subsidiebegunstigden hun toestemming verleend hebben om hun gegevens openbaar te maken in het subsidieregister. In dit geval is het immers niet meer mogelijk om een kennisgeving te doen voorafgaand aan de toekenning van de subsidie.”

56. Voor de VTC is het niet duidelijk of de twee paragrafen van dit ontwerpartikel beide het openbaar maken bedoelen (publiceren in een register – bv. voor de controle door de administratie - betekent niet automatisch openbaar maken). Voor zover het persoonsgegevens betreft, verwijst de VTC naar haar opmerkingen in verband met het openbaar maken voor het publiek. Ze wijst er ook op dat - weer wat persoonsgegevens betreft - een **fictieve toestemming** geen geldige toestemming voor een verwerking is in het kader van de AVG.

8. Beveiligingsmaatregelen

57. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend

- beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
58. De VTC wijst erop dat aangezien het financiële informatie kan betreffen en informatie waarvan de kennis door een derde een impact kan hebben op de financiële toestand van de betrokkenen (zie hoger), het aangewezen is dat de nodige aandacht wordt besteed aan de beveiliging van de verwerking.
59. De VTC herinnert eraan dat niet alleen het verlies of de onrechtmatige toegang tot persoonsgegevens moeten voorkomen worden, maar ook de onbeschikbaarheid en onder andere bij het publiek maken van de persoonsgegevens, de juistheid ervan.
60. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁵ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁶ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁷ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁸.
61. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁹.
62. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²⁰.

III. BESLUIT

63. De VTC adviseert in eerste instantie om alle persoonsgegevens (luik 1) uit te sluiten van openbaarmaking aan het publiek (luik 5).
64. De VTC is van oordeel dat voor het overige het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid en voor zover het persoonsgegevens betreft:
- de rechtsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting (luik 2);
 - de categorie opleidingsgegevens herbekijken (luik 5);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken of delegeren aan de Vlaamse Regering en daarbij het gebruik van de toestemming opnieuw evalueren (luik 7).

¹⁵ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁶ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁷ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verscheidende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁸ *Audit trailing* of *beveiligd controlespoor*.

¹⁹ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²⁰ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

VOORONTWERP VAN DECREET
van 16 juli 2021

Voorontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams subsidieregister

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° bevoegde instantie: de bevoegde instantie, vermeld in artikel 2, 5°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 3° persoonsgegevens: de gegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 4° subsidie: een subsidie als vermeld in artikel 2, 34°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 5° subsidiebegunstigde: een rechtspersoon of feitelijke vereniging die een subsidie krijgt van een subsidieverstrekker;
- 6° subsidieverstrekker: een entiteit die deel uitmaakt van de Vlaamse deelstaatoverheid;
- 7° Vlaamse deelstaatoverheid: de Vlaamse deelstaatoverheid, vermeld in artikel 2, 41°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Hoofdstuk 2. Oprichting van het subsidieregister

Art. 3. Er wordt een subsidieregister opgericht dat de volgende doelstellingen heeft:

- 1° intern en extern een transparant overzicht van de subsidiestromen bieden, onder meer met het oog op de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekkers en de informatiedeling over de verstrekte subsidies;
- 2° de subsidiestromen optimaliseren, onder meer om dubbele subsidiëring te kunnen tegengaan.

Art. 4. §1. In het subsidieregister kunnen de volgende gegevens worden verwerkt:

- 1° een beschrijving van de activiteit die het algemeen belang dient waarvoor de subsidie wordt verstrekt;
- 2° het doel van de subsidie;
- 3° het ondernemingsnummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek economisch recht, van de subsidiebegunstigde, en het vergelijkbare identificatienummer dat voor interne doeleinden bij de subsidieverstrekkers wordt gebruikt, en ook de naam, het postnummer, de gemeente en het land die aan dat ondernemingsnummer of vergelijkbaar identificatienummer gekoppeld zijn;
- 4° het adres waar de subsidie terechtkomt, op basis van het postnummer van het vestigingsnummer of de andere lokalisatieparameter in de dossierbehandelingssystemen;
- 5° de ESR-code en de omschrijving ervan;
- 6° het inhoudelijke structuurelement, vermeld in artikel 2, 14°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, en de bijbehorende code ervan, waarin de subsidie wordt ingeschreven, en ook een verdere onderverdeling van het inhoudelijke structuurelement op inhoudelijk vlak;
- 7° het beleidsdomein en de beleidsdomeincode;
- 8° de naam, titel en ministercode van de minister;
- 9° de boekhoudkundige verwerkingsgegevens die intern binnen de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid worden gebruikt;
- 10° het bedrag van de subsidie en het gedeelte ervan dat de subsidieverstrekker al heeft betaald, in voorkomend geval per betaalde schijf;
- 11° de datum waarop de verbintenis wordt aangegaan tot het verstrekken van de subsidie en de datum van de betaling ervan, in voorkomend geval per betaalde schijf;
- 12° in voorkomend geval, het bedrag dat de subsidieverstrekker heeft teruggevorderd;
- 13° in voorkomend geval, het bedrag dat aan de subsidieverstrekker is terugbetaald;
- 14° de vereffeningskalender;
- 15° de code uit de relevante productencatalogus;
- 16° de melding of de subsidie naar oordeel van de subsidieverstrekker de-minimisstaatssteun uitmaakt.

§2. De gegevens die in het kader van het subsidieregister worden verwerkt, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten van aanvragers van een subsidie, subsidiebegunstigden of subsidieverstrekkers:

- 1° contactgegevens zoals een naam en adres;
- 2° beroeps- en opleidingsgegevens;
- 3° financiële gegevens.

De bevoegde instantie kan ook registratiegegevens verwerken van de raadgevers van het subsidieregister.

§3. De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in paragraaf 1, aanpassen.

Art. 5. De subsidieverstrekkers registreren de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, in het subsidieregister voor alle subsidies die ze aan subsidiebegunstigden verstrekken voor de periode die bepaald wordt in artikel 8, eerste lid.

Art. 6. §1. De subsidieverstrekkers bezorgen periodiek en gestructureerd alle gegevens, vermeld in artikel 4, §1, elektronisch aan de bevoegde instantie.

De subsidieverstrekkers waken erover dat de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, periodiek en gestructureerd worden ter beschikking gesteld, opdat de in het subsidieregister opgenomen gegevens actueel en toegankelijk zijn.

§2. De bevoegde instantie ondersteunt de subsidieverstrekkers om de gevraagde data digitaal naar de database van de bevoegde instantie te laten doorstromen.

§3. De Vlaamse Regering kan nader bepalen op welke wijze de subsidieverstrekkers de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, registreren in het subsidieregister.

Art. 7. Het subsidieregister is beschikbaar voor de subsidieverstrekkers, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

Het subsidieregister is ook publiekelijk beschikbaar via een website zonder toegangscontrole, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

De Vlaamse Regering kan de publieke beschikbaarheid van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, beperken.

Art. 8. In het subsidieregister kunnen alleen de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, worden opgenomen van de subsidies waarvoor in het huidige kalenderjaar of in de tien kalenderjaren die daaraan voorafgaan, de verbintenis is aangegaan om de subsidie te verstrekken.

De gegevens die zijn opgenomen in het subsidieregister worden gewist tien jaar na de datum waarop ze in het subsidieregister zijn opgenomen.

Hoofdstuk 3. Organisatorische maatregelen

Art. 9. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde instantie beheert het subsidieregister. Ze is een verwerkingsverantwoordelijke.

De subsidieverstrekkingen worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke voor het opladen van de relevante gegevens in het subsidieregister.

Art. 10. Elke elektronische mededeling van persoonsgegevens gebeurt conform de op het tijdstip van de mededeling geldende regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens.

In het eerste lid wordt verstaan onder verwerking: een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde instantie voert een kwaliteitscontrole uit op de informatie die in het subsidieregister is opgenomen.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden voor de uitvoering van de controle, vermeld in het derde lid, nader bepalen.

Hoofdstuk 4. Informatieplichten

Art. 11. De subsidieverstrekker verzekert dat uiterlijk bij de beslissing tot toekenning van de subsidie de subsidiebegunstigde uitdrukkelijk op de hoogte is gebracht van de openbaarmaking in het kader van dit decreet van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1.

Voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet worden de subsidiebegunstigden geacht toestemming verleend te hebben om de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, openbaar te maken in het kader van dit decreet.

Hoofdstuk 5. Toezicht en sancties

Art. 12. §1. De bevoegde instantie is belast met het toezicht op de naleving door de subsidieverstrekkingen van de registratieverplichtingen, vermeld in artikel 5 en 6, §1, van dit decreet en desgevallend de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Voor het toezicht, vermeld in het eerste lid, kan de bevoegde instantie altijd, en als dat mogelijk is via elektronische weg, inzage hebben in de documenten en geschriften van de subsidieverstrekkingen die betrekking hebben op de subsidies die ze verstrekken. De bevoegde instantie kan van de subsidieverstrekkingen alle

ophelderingen en inlichtingen vorderen die ze nodig acht om haar toezicht uit te oefenen.

De bevoegde instantie kan voor het toezicht, vermeld in het eerste lid, controles uitvoeren bij de subsidieverstrekkers in het kader van dit decreet.

§2. De bevoegde instantie kan de gegevens die de subsidieverstrekkers ter beschikking stellen in voorkomend geval aanvullen, wijzigen of verwijderen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

Art. 13. Bij ernstige tekortkomingen aan de verplichtingen van dit decreet en na overleg tussen de bevoegde instantie en de subsidieverstrekker, kan de Vlaamse Regering de volgende beslissingen nemen:

- 1° de naam van de subsidieverstrekker opnemen in een lijst die ze bekendmaakt op de website van de bevoegde instantie;
- 2° de subsidieverstrekker verplichten om een externe expert aan te stellen met als opdracht ervoor te zorgen dat de subsidieverstrekker aan haar verplichtingen voldoet;
- 3° de toelage van de subsidieverstrekker verlagen.

De bevoegde instantie kan bovendien ontbrekende of foutieve gegevens aanvullen of corrigeren.

In het eerste lid wordt verstaan onder toelage: een toelage als vermeld in artikel 2, 35°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de bestaande wets- en decreetsbepalingen wijzigen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.

De bevoegdheid, vermeld in dit artikel, die aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, vervalt twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd.

Art. 15. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

In afwijking van het eerste lid, treedt ten aanzien van subsidieverstrekkers die niet zijn opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, artikel 5 in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

In afwijking van het eerste lid, treedt artikel 7, tweede lid, in werking op de datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 juli 2022.

De Vlaamse Regering kan de lijst van subsidieverstrekkers die is opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, aanpassen.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

BIJLAGE BIJ HET VOORONTWERP VAN DECREET VAN 16 JULI 2021:

Lijst met subsidieverstrekkers

Bijlage. Lijst met subsidieverstrekkers

- 1° de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, a) en b), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 2° andere diensten van de Vlaamse overheid:
 - 1) Agentschap Plantentuin Meise AP, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 6 december 2013 houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise";
 - 2) Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs" naar een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs";
 - 3) De Vlaamse Waterweg, vermeld in artikel 3 van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht;
 - 4) Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 13 mei 1997 houdende oprichting van een financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector;
 - 5) Fonds voor Innoveren en ondernemen, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002;
 - 6) Garantiefonds voor Huisvesting, vermeld in artikel 5.5 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
 - 7) Gemeenschapsonderwijs (GO!), vermeld in artikel 2 van het Bijzonder Decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs;
 - 8) Grindfonds, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning;
 - 9) Opgroeien regie, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
 - 10) Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Vlaanderen (LOM Vlaanderen), vermeld in artikel 2/1 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen;
 - 11) Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad), opgericht bij artikel 11.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 12) Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), opgericht bij artikel 10.3.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 13) Pendelfonds, opgericht bij artikel 51 van het decreet van 30 juni 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2006;

- 14) Rubiconfonds, opgericht bij artikel 28 van het decreet van 27 juni 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2003;
- 15) Sport Vlaanderen, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Sport Vlaanderen";
- 16) Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed;
- 17) Toerisme Vlaanderen (TVL), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 19 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Toerisme Vlaanderen";
- 18) Topstukkenfonds, opgericht bij artikel 19 van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang;
- 19) Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (VLAIO of Flanders Investment & Trade - FIT), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen";
- 20) Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 21) Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ), opgericht bij artikel 27 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg;
- 22) Vlaams-Brussel fonds (VBF), opgericht bij artikel 65 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002;
- 23) Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant, vermeld in artikel 5.11 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
- 24) Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD), opgericht bij artikel 53 van het decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995;
- 25) Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 2 juni 2006 tot omvorming van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, en tot wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden;
- 26) Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), opgericht bij artikel 12 van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994;

- 27) Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding";
 - 28) Vlaamse Landmaatschappij nv (VLM), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij;
 - 29) Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), vermeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
 - 30) Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), opgericht bij artikel 10.1.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 31) Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), vermeld in artikel 67 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad;
 - 32) Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), opgericht bij artikel 215 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie;
 - 33) Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming (voorheen Vlaams Zorgfonds) (VZF), opgericht bij artikel 9 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- 3° andere entiteiten (andere dan de andere diensten van de Vlaamse Overheid, vermeld in punt 2° (NDVO)):
- 1) Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) - stichting van openbaar nut (SON), vermeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
 - 2) Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) – vzw, vermeld in artikel 2 van het decreet van 13 april 1999 houdende machtiging van de Vlaamse regering om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds;
 - 3) Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) - stichting van openbaar nut (SON), vermeld in artikel II.40 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
 - 4) Vlaams Parlement.

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van [...] tot oprichting van een Vlaams subsidieregister.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 69.971/1/V
van 10 september 2021

over

een voorontwerp van decreet ‘tot oprichting van een Vlaams
subsidieregister’

Op 20 juli 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 6 september 2021,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot oprichting van een Vlaams subsidieregister’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 2 september 2021. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, staatsraad, voorzitter, Koen MUYLLE en Inge VOS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 10 september 2021.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest strekt tot oprichting van een centraal en publiek toegankelijk Vlaams subsidieregister met als doelstelling intern en extern een transparant overzicht van de subsidiestromen te bieden, onder meer met het oog op de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekkers en de informatiedeling over de verstrekte subsidies. Daarnaast wordt beoogd om de subsidiestromen te optimaliseren, onder meer om dubbele subsidiëring te kunnen tegengaan.

Het voorontwerp bestaat uit zes hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat de algemene bepalingen met een aantal definities (artikelen 1 en 2). Het tweede hoofdstuk betreft de oprichting van het subsidieregister en bepaalt de doelstellingen ervan, de gegevens die kunnen worden verwerkt, de verplichtingen voor de subsidieverstrekkers, de beschikbaarheid van het register en het wissen van de gegevens (artikelen 3 tot 8). Het derde hoofdstuk bepaalt de organisatorische maatregelen (artikelen 9 en 10) en het vierde hoofdstuk de informatieplichten (artikel 11). Het vijfde hoofdstuk regelt het toezicht en bepaalt de sancties (artikelen 12 en 13), waarna het zesde hoofdstuk ten slotte eindigt met de slotbepalingen (artikelen 14 en 15).

VORMVEREISTEN

3. Het voorontwerp bevat bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens.

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2021/43 gevoegd dat de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 15 juni 2021 over het voorontwerp heeft uitgebracht.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse Toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

gegevensbescherming² heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting.³

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp kan worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het inwinnen van het voornoemde advies nog wijzigingen zou ondergaan,⁴ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. Het voorontwerp betreft de oprichting van een nieuw subsidieregister en bevat hiertoe een aantal regelingen die verschillen van de regelingen opgenomen in het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Gevraagd voor welke artikelen van het Bestuursdecreet de artikelen van het voorontwerp de *lex specialis* vormen, en de bijzondere regeling (*in casu* de bepalingen van het voorontwerp) aldus primeren op de algemene (de bepalingen van het Bestuursdecreet van 7 december 2018), antwoordde de gemachtigde:

“In het voorontwerp van decreet worden onder meer volgende afwijkingen voorzien als *lex specialis*:

Artikel 7 van het voorontwerp wijkt af van ‘HOOFDSTUK 4. Open data en hergebruik van overheidsinformatie’ (artikel II.52. en verder) in die mate dat de Vlaamse Regering wordt gemachtigd de publieke beschikbaarheid van de gegevens te beperken terwijl het Bestuursdecreet voorziet dat elke overheidsinstantie het hergebruik van overheidsdocumenten faciliteert (artikel II.55.);

Artikel 8 van het voorontwerp wijkt af van artikel III.87 Bestuursdecreet, aangezien de bewaartermijn in het ontwerpdecreet zelf wordt bepaald;

Artikel 10 van het voorontwerp vormt een aanvulling van artikel III.70 Bestuursdecreet, aangezien de bevoegde instantie ook een specifieke taak van kwaliteitscontrole wordt toebedeeld;

Artikel 11 van het voorontwerp vormt een afwijking van artikel II.2. van het Bestuursdecreet (dat in het laatste lid de link legt met de artikelen II.34, II.35 en II.36) in zoverre het voorliggend voorontwerp voorziet in een voorafgaande kennisgeving aan de subsidiebegunstigde zodat voor de publicatie van de subsidiegegevens via de publieke

² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

³ Adv.RvS 61.267/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

⁴ Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

website geen toestemming van de subsidiebegunstigde vereist is. Er wordt daarbij afgeweken van artikel II.35 en II.36 Bestuursdecreet die voorzien dat commerciële en industriële informatie die beschermd wordt om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, slechts met toestemming van de betrokkene kan worden gepubliceerd. We verwijzen hieromtrent ook naar de antwoorden die eerder aan de Raad werden bezorgd.”

Uit de bewoordingen van dit antwoord blijkt dat de gemachtigde geen exhaustieve opsomming geeft van de punten waarop de voorliggende regeling een *lex specialis* vormt ten aanzien van het Bestuursdecreet.

Tijdens de parlementaire behandeling van het voorontwerp dient dan ook verder te worden uitgeklaard in welke mate de voorgestelde regeling een *lex specialis* vormt ten aanzien van het Bestuursdecreet. Tevens verdient het aanbeveling de onderlinge verhouding tussen beide regelingen toe te lichten in de memorie van toelichting.

5. Een regeling van de verwerking van persoonsgegevens zoals die in het voor advies voorgelegde voorontwerp, vormt een inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven gewaarborgd bij artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Dat recht heeft immers een ruime draagwijdte en omvat, onder meer, de bescherming van persoonsgegevens en van persoonlijke informatie.⁵

Op dit punt geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

5.1. Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging van het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.⁶

In advies 68.936/AV heeft de Raad van State over die “essentiële elementen” het volgende opgemerkt:

“Bijgevolg moeten de ‘essentiële elementen’ van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking

⁵ GwH 4 april 2019, nr. 49/2019, B.43.1.

⁶ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.”⁷

Luidens artikel 4, § 2, laatste lid, van het voorontwerp kan de bevoegde instantie ook registratiegegevens verwerken van de raadplegers van het subsidieregister. Ook deze registratie kan betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens. Hierbij is onzeker of deze gebeurt in het register zelf of daarbuiten waardoor niet duidelijk is of bijvoorbeeld artikel 8 in verband met het wissen van de gegevens ook geldt in het kader van deze registratie.

Gevraagd waar de essentiële elementen van deze registratie decretaal worden geregeld, antwoordde de gemachtigde:

“Zoals in de memorie van toelichting vermeld, kunnen van de raadplegers van het subsidieregister enkel de registratiegegevens (bv. IP-adres of cookies van de websitebezoekers) worden verwerkt. Voor de verwerking van gegevens van de raadplegers van het subsidieregister zal alvast aansluiting worden gezocht bij het reeds bestaande privacy- en cookiebeleid van de Vlaamse overheid. Het gaat met andere woorden om de registratie van gegevens die louter technisch noodzakelijk zijn om de publiek beschikbare website te consulteren en een optimale gebruikservaring daarbij te bekomen. Het valt niet uit te sluiten dat er via deze gegevens ook persoonsgegevens worden verwerkt. Die verwerking kadert evenwel louter binnen de operationalisering van de publiek beschikbare website van het subsidieregister.

Voor alle verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het subsidieregister werden op uniforme wijze de essentiële elementen van de gegevensverwerking bepaald in voorliggend decreet. Met andere woorden zijn de essentiële elementen zoals opgesomd in het decreet eveneens van toepassing met betrekking tot de registratiegegevens van de raadplegers van het subsidieregister (doeleinden, verwerkingsverantwoordelijken, bewaartermijn, enz.). De reden waarom dit laatste lid afzonderlijk wordt vermeld, naast het eerste lid, is omdat de categorieën van verwerkte persoonsgegevens en categorieën van betrokkenen verschillend zijn. Dit afzonderlijke lid verhoogt aldus de leesbaarheid en transparantie inzake gegevensverwerking. De VTC heeft die manier van werken positief beoordeeld.”

Uit dit antwoord volgt dat de essentiële elementen opgesomd in het decreet ook gelden voor de verwerking van de registratiegegevens van de raadplegers van het subsidieregister. Dit blijkt echter niet duidelijk uit de ontworpen tekst. Zo is onder meer niet duidelijk dat de doeleinden opgesomd in artikel 3 van het voorontwerp tevens de doeleinden zouden zijn voor de verwerking van de registratiegegevens van de raadplegers van het register en worden de registratiegegevens van de raadplegers niet vermeld in artikel 4, § 1, van het voorontwerp⁸, waardoor evenmin vaststaat welke bewaartermijn geldt voor deze gegevens.

Het voorontwerp dient dan ook te worden aangepast zodat duidelijk blijkt welke de regeling is voor de essentiële elementen van deze verwerking. Voorts dient te worden

⁷ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119, opmerking 101.

⁸ De memorie van toelichting vermeldt als mogelijke registratiegegevens het IP-adres of cookies van de websitebezoekers. Het Hof van Justitie heeft al geoordeeld dat dynamische IP-adressen onder bepaalde voorwaarden als persoonsgegevens kunnen worden beschouwd (HvJ 19 oktober 2016, C-582/14, *Patrick Breyer*, inzonderheid punten 31 tot 49).

verantwoord waarom desgevallend een bewaartermijn van 10 jaar noodzakelijk en proportioneel is in het licht van de doelstellingen die gelden voor deze verwerking.

5.2. Gevraagd om toelichting bij de in artikel 4, § 3, van het voorontwerp voorziene machtiging aan de Vlaamse Regering om de lijst van de in het subsidieregister te verwerken gegevens aan te passen, antwoordde de gemachtigde:

“Op basis van de machtiging in artikel 4, §3, kan de Vlaamse Regering de concrete te verwerken gegevens (de in het subsidieregister opgenomen ‘velden’), vermeld in artikel 4, §1, wijzigen. De aanpassingen moeten evenwel uiteraard conform zijn met de mogelijke categorieën van persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 2 van datzelfde artikel. Het feit dat het decreet de essentiële elementen voor de gegevensverwerking bepaalt, waaronder de aard van de persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt en de finaliteit van de gegevensverwerking in combinatie met een zeer beperkte en concrete machtigingsbepaling, garandeert o.i. de conformiteit met het legaliteitsbeginsel en biedt een afdoende bescherming van de te verwerken persoonsgegevens. (Dit in lijn met bv. blz. 19 van het *Advies van de Raad van State van 26 september 2016 over een voorontwerp van ordonnantie ‘houdende de organisatie van kinderopvangmilieus’*, *Parl.St. Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie 2016-2017, nr. B-70/1.*)”

Uit deze informatie blijkt duidelijk dat het de bedoeling is om het legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet te respecteren. Het verdient aanbeveling om de memorie van toelichting op dit punt nog verder te verduidelijken.

5.3. Ook de verhouding tussen de in artikel 4, § 2, van het voorontwerp vermelde categorieën van persoonsgegevens en de in artikel 4, § 1, van het voorontwerp opgesomde gegevens die in het subsidieregister kunnen worden verwerkt, heeft nog verdere verduidelijking in de memorie van toelichting. Zo lijken de woorden “de gegevens die in het kader van het subsidieregister worden verwerkt” in de inleidende zin van het eerste lid van artikel 4, § 2, van het voorontwerp, betrekking te hebben op de in artikel 4, § 1, van het voorontwerp vermelde gegevens. Een aantal van de in artikel 4, § 2, eerste lid, vermelde gegevens, zoals de beroeps- en opleidingsgegevens (2°) en de financiële gegevens (3°) kunnen moeilijk worden teruggebracht tot een van de in artikel 4, § 1, 1° tot 16°, van het voorontwerp vermelde gegevens, zodat minstens de indruk wordt gewekt dat bijkomende gegevens worden bepaald die in het subsidieregister kunnen worden verwerkt.

5.4. Om in het licht van de in opmerking 5 vernoemde bepalingen aanvaardbaar te zijn, moet de inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven geformuleerd worden in duidelijke en voldoende nauwkeurige bewoordingen die het mogelijk maken de hypothesen te voorzien waarin de wetgever een dergelijke inmenging toestaat. Elke inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven moet bovendien steunen op een redelijke verantwoording en bijgevolg evenredig zijn met de door de wetgever nagestreefde doelstellingen.⁹

⁹ Adv.RvS 63.192/2 van 19 april 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 30 juli 2018 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens’, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3126/001, 402-456; adv.RvS 63.202/2 van 26 april 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 5 september 2018 ‘tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad

Luidens artikel 7 van het voorontwerp is het subsidieregister niet alleen beschikbaar voor de subsidieverstrekkers, maar ook publiekelijk beschikbaar via een website zonder toegangscontrole, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3, waarbij de Vlaamse Regering weliswaar wordt gemachtigd om de publieke beschikbaarheid van de gegevens vermeld in artikel 4, § 1, van het voorontwerp te beperken.

De vraag rijst of de publieke beschikbaarheid van al de in het subsidieregister opgenomen persoonsgegevens evenredig is met de door de decreetgever nagestreefde doelstellingen. Dat is inzonderheid het geval voor de in artikel 4, § 2, eerste lid, 2° en 3°, van het voorontwerp vermelde gegevens.

Vanuit dit oogpunt verdient het aanbeveling om, wat de in artikel 7 van het voorontwerp geregelde beschikbaarheid van het subsidieregister en de erin vervatten gegevens betreft, een onderscheid te maken tussen de toegang voor de subsidieverstrekkers en de publieke beschikbaarheid. Minstens dient in de memorie van toelichting een bijkomende verantwoording te worden opgenomen waaruit blijkt dat de publieke beschikbaarheid van al de in het subsidieregister opgenomen persoonsgegevens noodzakelijk is om de beoogde doelstellingen te bereiken.

5.5. Artikel 11, tweede lid, van het voorontwerp bepaalt dat voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van het aan te nemen decreet de subsidiebegunstigden worden geacht toestemming verleend te hebben om de gegevens, vermeld in artikel 4, § 1, openbaar te maken in het kader van dit decreet.

Gelet op de specifieke inwerkingtreding van artikel 7, tweede lid, van het voorontwerp (zie artikel 15, derde lid, van het voorontwerp), is het niet duidelijk welke inwerkingtreding wordt bedoeld.

Bovendien kunnen ook bij deze regeling, wat de verwerking van persoonsgegevens betreft, een aantal bedenkingen worden geformuleerd die dienen te worden uitgeklaard.

Zo vormt een fictieve toestemming geen geldige toestemming in de zin van artikel 6.1, eerste lid, a) van de algemene verordening gegevensbescherming. Artikel 4.11) van deze verordening omschrijft het begrip “toestemming van de betrokkene” immers als: “elke vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling een hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt”. In verordening 2016/679 wordt dus uitdrukkelijk actieve toestemming voorgeschreven.¹⁰

Wel dient in herinnering te worden gebracht dat dergelijke toestemming niet blijkt te zijn vereist indien men zich kan beroepen op één van de andere in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming vermelde gevallen waarin een verwerking van

betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG”, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 4-3185/001, 120-145.

¹⁰ HvJ 11 november 2020, C-61/19, *Orange România SA*, inzonderheid punt 36.

persoonsgegevens als rechtmatig kan worden aangemerkt. In de repliek op het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie vermeldt de memorie van toelichting dat de rechtmatigheid van de verwerking berust op een wettelijke verplichting van de voorliggende regeling (toepassing artikel 6.1, eerste lid, c), algemene verordening gegevensbescherming). Dat een fictieve toestemming wordt ingevoerd voor subsidies die dateren van voor de inwerkingtreding, lijkt hiermee alvast niet te sporen.

Uit de memorie van toelichting blijkt bovendien vooralsnog niet dat een evenwichtige afweging van het belang van de transparantie en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer werd verricht en dat de publicatie van (alle) persoonsgegevens die verband houden met subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van het decreet, noodzakelijk en passend is om het nagestreefde doel te bereiken.¹¹ De stellers dienen de elementen van deze afweging op te nemen in de memorie van toelichting.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

6. Artikel 3 van het voorontwerp legt de doelstellingen vast van het op te richten subsidieregister. Punt 1° vermeldt als doelstelling ‘intern en extern een transparant overzicht bieden van de subsidiestromen’.

Op de vraag wanneer er sprake is van een intern transparant overzicht, antwoordde de gemachtigde:

“Met deze passage wordt een transparant raadpleegbaar overzicht voor de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid bedoeld.”

Bevraagd wanneer er sprake is van een extern transparant overzicht, antwoordde de gemachtigde:

“Met deze passage wordt een transparant raadpleegbaar overzicht voor andere entiteiten en personen dan de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid bedoeld.”

De memorie van toelichting dient op dit punt te worden aangevuld.

Artikel 4

7. Luidens artikel 4, § 1, 15°, van het voorontwerp kan in het subsidieregister worden verwerkt ‘de code uit de relevante productencatalogus’.

De memorie van toelichting verduidelijkt in dit verband: “heden verwijst dit naar de code van de interbestuurlijke Producten- en dienstencatalogus (iPDC)”.

¹¹ Cfr. HvJ 9 november 2010, gevoegde zaken C-92/09 en C-93/09, *Schecke en Eifert*; HvJ 20 mei 2003, gevoegde zaken C-465/00, C-138/01 en C-139/01, *Österreichischer Rundfunk* e.a.

Het voorontwerp bevat geen definitie van ‘productencatalogus’. Deze is raadpleegbaar op het internet.¹² De verduidelijking in de memorie van toelichting is zeer beperkt. Het verdient aanbeveling nog een definitie van deze catalogus toe te voegen aan het voorontwerp.

Artikelen 5 en 8, eerste lid

8. Artikel 5 van het voorontwerp bepaalt dat de subsidieverstrekkers de gegevens vermeld in artikel 4, § 1, registreren in het subsidieregister voor alle subsidies die ze aan subsidiebegunstigden verstrekken voor de periode die bepaald wordt in artikel 8, eerste lid. Dat laatste artikel bepaalt dat in het subsidieregister worden opgenomen “de subsidies waarvoor in het huidige kalenderjaar of in de tien kalenderjaren die daaraan voorafgaan, de verbintenis is aangegaan om de subsidie te verstrekken”.

De memorie van toelichting bij artikel 8 van het voorontwerp luidt:

“Mede in het licht van de verplichtingen onder de AVG worden alle gegevens vermeld in artikel 4, §1, gewist 10 jaar na hun opname in het subsidieregister.

Intern binnen de Vlaamse overheid (bv. evaluatienoden van het eigen subsidielandschap en -beleid) en extern (bv. via parlementaire vragen gerelateerd aan het gevoerde subsidiebeleid) bestaat er een nood aan informatie rond de effectief toegekende en uitbetaalde subsidies.

Transparantie over die informatie is niet alleen essentieel opdat het Vlaams Parlement haar controlerecht kan uitoefenen, maar belangt de volledige Vlaamse bevolking aan. Zonder die transparantie blijft immers onduidelijk waaraan de Vlaamse subsidiemiddelen besteed worden. Elke Vlaamse Regering kan een eigen subsidiebeleid met specifieke klemtonen voeren. Om het uitgevoerde subsidiebeleid te kunnen visualiseren, analyseren en vergelijken binnen een zekere tijds kader, is vereist – in een continue cyclus – om minstens de data van twee legislaturen of minstens de 10 meest recente jaren te verwerken en te bewaren. Zo kan het gevoerde subsidiebeleid binnen een historisch kader worden geduid. Opdat het subsidieregister optimaal kan werken en gelet op de subsidiemisbruiken (die ook recent ruime media-aandacht kregen), is een blik op historische data noodzakelijk en gelet op bovenstaande argumentatie ook proportioneel.

Op het ogenblik van de inwerkingtreding van het decreet kan dus onmiddellijk een historische dataset in het subsidieregister worden opgeladen, voor zover dat elektronisch mogelijk is.”

Daarbij valt op te merken dat de in artikel 5 van het voorontwerp op algemene wijze opgelegde verplichting om de gegevens te registreren, in de memorie van toelichting wordt beperkt voor zover die oplading “elektronisch mogelijk is”. Het verdient aanbeveling om dergelijke beperking op te nemen in de tekst van het voorontwerp zelf door de precisering dat de historische gegevens worden opgeladen voor zover dat “elektronisch mogelijk is”.

¹² <https://productencatalogus.vlaanderen.be/>

Artikel 7

9. Luidens artikel 7, derde lid, van het voorontwerp kan de Vlaamse Regering de publieke beschikbaarheid van de gegevens, vermeld in artikel 4, § 1, beperken.

Deze bepaling laat toe dat de Vlaamse Regering beperkingen instelt op de principiële publiekelijke beschikbaarheid van het subsidieregister.

Door in artikel 32 van de Grondwet te bepalen dat elk bestuursdocument – begrip dat volgens de grondwetgever zeer ruim moet worden geïnterpreteerd – in de regel openbaar is, heeft de grondwetgever het recht op de openbaarheid van de bestuursdocumenten ingeschreven als een grondrecht.

De grondwetgever achtte beperkingen op de toegang tot bestuursdocumenten toelaatbaar, op voorwaarde dat er steeds een afweging plaatsvindt van het belang van de openbaarmaking van bestuursdocumenten tegen het belang dat wordt beschermd in de uitzonderingsgrond. Voorts is er steeds een beoordeling *in concreto* vereist om na te gaan of er een daadwerkelijke aantasting is van het beschermde belang en, indien die afweging nog niet door de wetgever zelf is gemaakt, om na te gaan of het belang van de openbaarheid opweegt tegen het beschermde belang.¹³

Om toelichting gevraagd in het licht van het voorgaande, verklaarde de gemachtigde dat met de publieke toegankelijkheid van het subsidieregister niet beoogd wordt af te wijken van titel II – Hoofdstuk 3 ‘Toegang tot bestuursdocumenten’ van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De bevoegde instantie¹⁴ bij wie dit subsidieregister wordt opgericht, is onderworpen aan dat hoofdstuk van het Bestuursdecreet zodat het grondrecht dat voortvloeit uit artikel 32 van de Grondwet volgens de in dat laatste decreet bepaalde regels verloopt.

Op dit punt wordt de memorie van toelichting best aangevuld.

Artikel 15

10.1. In artikel 15 van het voorontwerp wordt in een gefaseerde inwerkingtreding voorzien.

Gevraagd of in artikel 15 van het voorontwerp de volledige Vlaamse deelstaatoverheid in de zin van artikel 2, 7°, van het voorontwerp wordt vermeld, antwoordde de gemachtigde:

“Gezien de koppeling met de Vlaamse deelstaatoverheid inherent is aan de definitie van subsidieverstrekker, worden in artikel 15 inderdaad telkens alle entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid bedoeld.

¹³ GwH 12 maart 2020, nr. 43/2020, B.39.1. en B.39.8.

¹⁴ Artikel 2, 2°, van voorliggend voorontwerp omschrijft de bevoegde instantie als ‘de bevoegde instantie, vermeld in artikel 2, 5°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019’.

In de bijlage zijn evenwel niet alle entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid opgenomen, maar enkel degenen die in eerste fase meegenomen worden bij de uitrol van het subsidieregister. Voor de volledige lijst kan verwezen worden naar de INR lijst op *Nationale en regionale rekeningen | Instituut voor de Nationale Rekeningen (fgov.be)*. De overige entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid worden in een volgende fase mee ingekanteld (voor zover ze effectief subsidies verstrekken uiteraard). Voorbeelden van zulke entiteiten zijn bv. PMV Beheer en LRM Beheer (in zoverre ze subsidies verstrekken aan rechtspersonen of feitelijke verenigingen).”

Gelet op dit antwoord, dient een verantwoording te kunnen worden gegeven waarom sommige entiteiten niet op de lijst in bijlage zijn vermeld.

10.2. Gevraagd naar toelichting over de afwijkende regeling inzake inwerkingtreding in artikel 15, tweede lid, van het voorontwerp, antwoordde de gemachtigde bovendien:

“Het tweede lid van artikel 15 voorziet in een afwijking op de inwerkingtreding op 1 januari 2022. De Vlaamse Regering kan de datum bepalen waarop de subsidieverstrekken die niet op de lijst zijn opgenomen eveneens moeten voldoen aan de verplichting tot registratie van de gegevens over de verstrekte subsidie. Dit waarborgt een zo consistent mogelijke toepassing van het decreet. Van zodra de technische implementatie is afgerond kan een subsidieverstrekker aan die lijst worden toegevoegd. De Vlaamse Regering wordt hiertoe een delegatie verleend om die lijst te wijzigen zodat een gefaseerde implementatie ook technisch kan worden gerealiseerd zonder dat daarvoor verdere decretale ingrepen nodig zijn. Daarnaast zal de delegatie aangewend kunnen worden om de lijst actueel te houden en aan te passen aan het snel wijzigend overheidslandschap (ten gevolge van nieuwe oprichtingen, fusies, ontbindingen, ...).”

De bijkomende toelichting die de gemachtigde aldus heeft verschaft, is niet onbelangrijk voor de precieze afbakening van de delegaties aan de Vlaamse Regering in de ontworpen bepaling. Het verdient dan ook aanbeveling om die toelichting op te nemen in de memorie van toelichting opdat duidelijk blijkt dat het de bedoeling is van de decreetgever dat een subsidieverstrekker aan de lijst wordt toegevoegd en de ontworpen regeling ten aanzien van deze subsidieverstrekker in werking treedt zodra de technische implementatie is afgerond, dan wel het gewijzigde overheidslandschap tot een actualisatie van de lijst noopt.

Bijlage

11. In de in de bijlage van het voorontwerp opgenomen lijst met subsidieverstrekkers dient in punt 2°, 30), ‘Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), opgericht bij artikel 10.1.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ de verwijzing naar artikel 10.1.1 te worden vervangen door een verwijzing naar artikel 10.2.1.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Wouter PAS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° bevoegde instantie: de bevoegde instantie, vermeld in artikel 2, 5°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 3° persoonsgegevens: de gegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 4° productencatalogus: catalogus met een overzicht van de verschillende dienstverleningen van de lokale, Vlaamse en federale overheid;
- 5° subsidie: een subsidie als vermeld in artikel 2, 34°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- 6° subsidiebegunstigde: een rechtspersoon of feitelijke vereniging die een subsidie krijgt van een subsidieverstrekker;
- 7° subsidieverstrekker: een entiteit die deel uitmaakt van de Vlaamse deelstaatoverheid;
- 8° Vlaamse deelstaatoverheid: de Vlaamse deelstaatoverheid, vermeld in artikel 2, 41°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Hoofdstuk 2. Oprichting van het subsidieregister

Art. 3. Er wordt een subsidieregister opgericht dat de volgende doelstellingen heeft:

- 1° intern en extern een transparant overzicht van de subsidiestromen bieden, onder meer met het oog op de afstemming tussen de diverse subsidieverstrekkers en de informatiedeling over de verstrekte subsidies;
- 2° de subsidiestromen optimaliseren, onder meer om dubbele subsidiëring te kunnen tegengaan.

Art. 4. §1. In het subsidieregister kunnen de volgende gegevens worden verwerkt:

- 1° een beschrijving van de activiteit die het algemeen belang dient waarvoor de subsidie wordt verstrekt;
- 2° het doel van de subsidie;
- 3° het ondernemingsnummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht, van de subsidiebegunstigde, en het vergelijkbare identificatienummer dat voor interne doeleinden bij de subsidieverstrekkers wordt gebruikt, en ook de naam, het postnummer, de gemeente en het land die aan dat ondernemingsnummer of vergelijkbaar identificatienummer gekoppeld zijn;

- 4° het adres waar de subsidie terechtkomt, op basis van het postnummer van het vestigingsnummer of de andere lokalisatieparameter in de dossierbehandelingssystemen;
- 5° de ESR-code en de omschrijving ervan;
- 6° het inhoudelijke structuurelement, vermeld in artikel 2, 14°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, en de bijbehorende code ervan, waarin de subsidie wordt ingeschreven, en ook een verdere onderverdeling van het inhoudelijke structuurelement op inhoudelijk vlak;
- 7° het beleidsdomein en de beleidsdomeincode;
- 8° de naam, titel en ministercode van de minister;
- 9° de boekhoudkundige verwerkingsgegevens die intern binnen de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid worden gebruikt;
- 10° het bedrag van de subsidie en het gedeelte ervan dat de subsidieverstrekker al heeft betaald, in voorkomend geval per betaalde schijf;
- 11° de datum waarop de verbintenis wordt aangegaan tot het verstrekken van de subsidie en de datum van de betaling ervan, in voorkomend geval per betaalde schijf;
- 12° in voorkomend geval, het bedrag dat de subsidieverstrekker heeft teruggevorderd;
- 13° in voorkomend geval, het bedrag dat aan de subsidieverstrekker is terugbetaald;
- 14° de vereffeningskalender;
- 15° de code uit de relevante productencatalogus;
- 16° de melding of de subsidie naar oordeel van de subsidieverstrekker de-minimisstaatssteun uitmaakt.

§2. De gegevens die in het kader van het subsidieregister worden verwerkt, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten van aanvragers van een subsidie, subsidiebegunstigden of subsidieverstrekkers:

- 1° contactgegevens zoals een naam en adres;
- 2° beroeps- en opleidingsgegevens;
- 3° financiële gegevens.

De bevoegde instantie kan ook registratiegegevens verwerken van de raadgegivers van het subsidieregister en verduidelijkt in een privacyverklaring die zij beschikbaar stelt via de website, vermeld in artikel 7, tweede lid, zowel de lijst van de verwerkte gegevens als de termijn voor het bewaren van de verwerkte registratiegegevens die de termijn, vermeld in artikel 8, derde lid, niet overschrijdt. De verwerking en de bewaring van de registratiegegevens beogen louter het technisch correct functioneren van de website en de beveiliging ervan.

§3. De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in paragraaf 1, aanpassen.

Art. 5. De subsidieverstrekkers registreren de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, in het subsidieregister voor alle subsidies die ze aan subsidiebegunstigden verstrekken voor de periode die bepaald wordt in artikel 8, eerste lid.

Art. 6. §1. De subsidieverstrekkers bezorgen periodiek en gestructureerd alle gegevens, vermeld in artikel 4, §1, elektronisch aan de bevoegde instantie.

De subsidieverstrekkers waken erover dat de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, periodiek en gestructureerd worden ter beschikking gesteld, opdat de in het subsidieregister opgenomen gegevens actueel en toegankelijk zijn.

§2. De bevoegde instantie ondersteunt de subsidieverstrekkers om de gevraagde data digitaal naar de database van de bevoegde instantie te laten doorstromen.

§3. De Vlaamse Regering kan nader bepalen op welke wijze de subsidieverstrekkers de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, registreren in het subsidieregister.

Art. 7. Het subsidieregister is beschikbaar voor de subsidieverstrekkers, voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

Het subsidieregister is ook publiekelijk beschikbaar via een website zonder toegangscontrole voor de doelstellingen, vermeld in artikel 3.

De Vlaamse Regering kan de publieke beschikbaarheid van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, beperken.

Art. 8. In het subsidieregister kunnen alleen de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, worden opgenomen van de subsidies waarvoor in het huidige kalenderjaar of in de tien kalenderjaren die daaraan voorafgaan, de verbintenis is aangegaan om de subsidie te verstrekken.

De historische gegevens kunnen met toepassing van het eerste lid enkel in het subsidieregister worden opgenomen als die gegevens elektronisch kunnen worden opgeladen.

De gegevens die zijn opgenomen in het subsidieregister worden gewist tien jaar na de datum waarop ze in het subsidieregister zijn opgenomen.

Hoofdstuk 3. Organisatorische maatregelen

Art. 9. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde instantie beheert het subsidieregister. Ze is een verwerkingsverantwoordelijke.

De subsidieverstrekkers worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke voor het opladen van de relevante gegevens in het subsidieregister.

Art. 10. Elke elektronische mededeling van persoonsgegevens gebeurt conform de op het tijdstip van de mededeling geldende regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens.

In het eerste lid wordt verstaan onder verwerking: een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde instantie voert een kwaliteitscontrole uit op de informatie die in het subsidieregister is opgenomen.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden voor de uitvoering van de controle, vermeld in het derde lid, nader bepalen.

Hoofdstuk 4. Informatieplichten

Art. 11. De subsidieverstrekker verzekert dat uiterlijk bij de beslissing tot toekenning van de subsidie de subsidiebegunstigde uitdrukkelijk op de hoogte is gebracht van de openbaarmaking in het kader van dit decreet van de gegevens, vermeld in artikel 4, §1.

Voor subsidies toegekend voor de inwerkingtreding van dit decreet worden de subsidiebegunstigden geacht toestemming verleend te hebben om de gegevens, vermeld in artikel 4, §1, openbaar te maken in het kader van dit decreet.

Hoofdstuk 5. Toezicht en sancties

Art. 12. §1. De bevoegde instantie is belast met het toezicht op de naleving door de subsidieverstrekkers van de registratieverplichtingen, vermeld in artikel 5 en 6, §1, van dit decreet en desgevallend de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Voor het toezicht, vermeld in het eerste lid, kan de bevoegde instantie altijd, en als dat mogelijk is via elektronische weg, inzage hebben in de documenten en geschriften van de subsidieverstrekkers die betrekking hebben op de subsidies die ze verstrekken. De bevoegde instantie kan van de subsidieverstrekkers alle ophelderingen en inlichtingen vorderen die ze nodig acht om haar toezicht uit te oefenen.

De bevoegde instantie kan voor het toezicht, vermeld in het eerste lid, controles uitvoeren bij de subsidieverstrekkers in het kader van dit decreet.

§2. De bevoegde instantie kan de gegevens die de subsidieverstrekkers ter beschikking stellen in voorkomend geval aanvullen, wijzigen of verwijderen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

Art. 13. Bij ernstige tekortkomingen aan de verplichtingen van dit decreet en na overleg tussen de bevoegde instantie en de subsidieverstrekker kan de Vlaamse Regering de volgende beslissingen nemen:

- 1° de naam van de subsidieverstrekker opnemen in een lijst die ze bekendmaakt op de website van de bevoegde instantie;
- 2° de subsidieverstrekker verplichten om een externe expert aan te stellen met als opdracht ervoor te zorgen dat de subsidieverstrekker aan haar verplichtingen voldoet;
- 3° de toelage van de subsidieverstrekker verlagen.

De bevoegde instantie kan bovendien ontbrekende of foutieve gegevens aanvullen of corrigeren.

In het eerste lid wordt verstaan onder toelage: een toelage als vermeld in artikel 2, 35°, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de bestaande wets- en decreetsbepalingen wijzigen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd binnen twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.

De bevoegdheid, vermeld in dit artikel, die aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, vervalt twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij een decreet worden gewijzigd.

Art. 15. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

In afwijking van het eerste lid, treedt ten aanzien van subsidieverstrekkers die niet zijn opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, artikel 5 in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

In afwijking van het eerste lid, treedt artikel 7, tweede lid, in werking op de datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 juli 2022.

De Vlaamse Regering kan de lijst van subsidieverstrekkers die is opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, aanpassen.

Brussel, 24 september 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

BIJLAGE BIJ HET ONTWERP VAN DECREET:

Lijst met subsidieverstrekkers

Bijlage. Lijst met subsidieverstrekkers

- 1° de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, a) en b), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 2° andere diensten van de Vlaamse overheid:
 - 1) Agentschap Plantentuin Meise AP, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 6 december 2013 houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Plantentuin Meise";
 - 2) Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIO), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs" naar een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs";
 - 3) De Vlaamse Waterweg, vermeld in artikel 3 van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht;
 - 4) Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 13 mei 1997 houdende oprichting van een financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector;
 - 5) Fonds voor Innoveren en ondernemen, opgericht bij artikel 41 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002;
 - 6) Garantiefonds voor Huisvesting, vermeld in artikel 5.5 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
 - 7) Gemeenschapsonderwijs (GO!), vermeld in artikel 2 van het Bijzonder Decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs;
 - 8) Grindfonds, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning;
 - 9) Opgroeien regie, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
 - 10) Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Vlaanderen (LOM Vlaanderen), vermeld in artikel 2/1 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen;
 - 11) Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad), opgericht bij artikel 11.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 12) Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), opgericht bij artikel 10.3.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 13) Pendelfonds, opgericht bij artikel 51 van het decreet van 30 juni 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2006;

- 14) Rubiconfonds, opgericht bij artikel 28 van het decreet van 27 juni 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2003;
- 15) Sport Vlaanderen, vermeld in artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Sport Vlaanderen";
- 16) Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed;
- 17) Toerisme Vlaanderen (TVL), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 19 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid "Toerisme Vlaanderen";
- 18) Topstukkenfonds, opgericht bij artikel 19 van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang;
- 19) Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (VLAIO of Flanders Investment & Trade - FIT), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen";
- 20) Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 21) Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ), opgericht bij artikel 27 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg;
- 22) Vlaams-Brussel fonds (VBF), opgericht bij artikel 65 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002;
- 23) Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant, vermeld in artikel 5.11 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
- 24) Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD), opgericht bij artikel 53 van het decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995;
- 25) Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 2 juni 2006 tot omvorming van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, en tot wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden;
- 26) Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), opgericht bij artikel 12 van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994;

- 27) Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding";
 - 28) Vlaamse Landmaatschappij nv (VLM), opgericht bij artikel 2 van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij;
 - 29) Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), vermeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021;
 - 30) Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), opgericht bij artikel 10.2.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
 - 31) Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), vermeld in artikel 67 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad;
 - 32) Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), opgericht bij artikel 215 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie;
 - 33) Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming (voorheen Vlaams Zorgfonds) (VZF), opgericht bij artikel 9 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- 3° andere entiteiten (andere dan de andere diensten van de Vlaamse Overheid, vermeld in punt 2° (NDVO)):
- 1) Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) - stichting van openbaar nut (SON), vermeld in artikel 15 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;
 - 2) Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) – vzw, vermeld in artikel 2 van het decreet van 13 april 1999 houdende machtiging van de Vlaamse regering om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds;
 - 3) Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) - stichting van openbaar nut (SON), vermeld in artikel II.40 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
 - 4) Vlaams Parlement.

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van [...] tot oprichting van een Vlaams subsidieregister.